

“KORUMA ODAKLI KIRSAL ALAN PLANLAMASI: BİR MODEL ÖNERİSİ” PROJESİ DEĞERLENDİRME ÇALIŞTAYI

SONUÇ RAPORU

28-29 Nisan 2016
ANKARA

Bu Çalıştay TÜBİTAK Kamu Araştırmaları Destek Grubu tarafından desteklenen “Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması-Bir Model Önerisi” Projesinin “Proje Sonuçları Uygulama Planı” çerçevesinde düzenlenmiştir.

Tasarım ve Baskı

AFSAR MEDYA GRUP
1424. Sokak No:8/2 Megacenter Ostim OSB
Yenimahalle / ANKARA
T: 0312 472 67 77 F: 0 312 230 42 76
www.afsmedya.com

Bu raporda yer alan bilgiler Çalıştay katılımcılarının görüşlerini içermektedir. T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca yapılacak çalışmalara referans teşkil edecek olup, resmi görüşlerini yansıtmamaktadır.

Kırsal yerleşmeler; coğrafi şartlar doğrultusunda, sosyo-kültürel etkilerle şekillenen çevrelerdir. Yöresel özelliklerin ortaya çıkardığı yerleşme karakteri, bölgeden bölgeye, hatta aynı bölge içinde bulunan kırsal alanlarda farklılıklar göstermektedir.

Geleneksel yerleşme düzeni, yüzyılların belki de çok daha geniş bir zaman yelpazesinin içinde, sosyo-kültürel yapıyı tam anlamıyla yansıtan, doğayla bütünleşen bir gelişme sonucunda oluşmuştur. Bu nedenle kırsal alanlar doğal, kültürel, coğrafi, ekonomik ve sosyal yönleri ile çok farklı özelliklere sahip alanlardır. Kırsal alan planlamasında bu özellikleri devam ettirecek ve geliştirecek yaklaşımlara ihtiyaç vardır.

Kırsal alanların bu özelliklerinden yola çıkarak Bakanlığımızca pek çok çalışma gerçekleştirilmektedir. Çalışmalarımızla, kırsala özgü yapılaşma koşullarının belirlenmesi ve kırsal tasarım rehberlerinin hazırlanması için temel ilkelerin belirlenmesini ve Ülkemiz kırsalının sağlıklı ve konforlu mekânlara sahip olmasını hedeflemekteyiz.

Bu çerçevede kırsal alanda yerel malzemenin teşviki ile yöresel mimari dokunun gözetilmesine yönelik, yurt genelinde çalışmalar başlatılmış, pek çok yöremize özgü yöresel mimari özelliklerini yansıtan konut projeleri üretilmiştir. Türkiye'deki tüm illerimizi önceliklerine göre bölge bölge değerlendirilerek, yerel yönetimlerimizle beraber bu çalışmayı yapacağız. Böylece yöresel mimariye uygun mirasımızı koruyup, gelecek nesillerimize taşıyacak ve çevre dokusunun da bozulmamasına katkı sağlayacağız.

Kırsal alanların sürdürülebilirliğinin sağlanması için sadece yapılaşma konusu değil, tarımsal arazi kullanımı, doğal kaynakların devamlılığı ve yaşam kalitesi de önem arz etmektedir. Bu doğrultuda önümüzdeki dönemde kırsal alanların planlanması konusunda temel amacımız Ülke genelindeki kırsal alanların farklılık ve çeşitliliklerini dikkate alarak; fiziki ve sosyal boyutlarıyla bütünsel bir planlama yaklaşımını geliştirmektir.

Ülke bütünündeki kırsal alanların farklılık ve çeşitliliklerini dikkate alan, fiziki ve sosyal boyutlarıyla "yerel" koşullara uyarlanmış özgün bir yerleşme modelinin oluşturulması ve bunun kırsal yerleşme sınıflamasıyla bütünleştirilmesini sağlayan bu yaklaşım, yerel ölçekte, halkın kendi yaşam alanını düzenlemesine de öncelik tanıyacaktır.

Gerçekleştirilen bu Çalıştayda, yapılan çalışmaların uygulamaya konulabilmesi için katkıların olarak verimli olabilecek çalışmalar yaptığımıza inanıyoruz. Kuşkusuz ülkemizdeki kırsal alanların planlama sorunlarını kısa sürede ve kökten çözecek sihirli bir formül elimizde yoktur. Yapılan projeler ve gerçekleştirilen bu Çalıştay gibi platformların; kırsal alanlarda sağlıklı ve sürdürülebilir yerleşmelerin sağlanması adına ortak akıl geliştirmemiz için bizlere bir fırsat sunmasını temenni ederim. Süreçte katılımı ve katkısı olan herkese şahsım ve Bakanlığım adına teşekkürlerimi sunarım.

Mehmet CEYLAN
Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı

Kırsal yerleşmeler insanlık tarihi boyunca var olan, bazı coğrafyalarda kentlerin çekirdeğini oluşturan, doğal ve sosyal koşulların biçimlendirdiği yerleşmelerdir. Bu yerleşmeler; coğrafi yapısı, kültürel gelişimi, yerel gelenekleri ve kendilerine özgü yaşam biçimleri ile şekillenerek ülkemizin kültürel zenginliği içinde yöreden yöreye, hatta aynı yöre içerisinde köyden köye farklılık göstermektedir.

Anadolu'nun hemen her yöresinde, tarihten gelen yaşam alışkanlıkları ile, bulunan coğrafyadaki iklim verilerini ve doğal yapı malzemelerini kullanma gelenekleri birleşerek çok zengin bir mimari çeşitlilik ortaya çıkartılmıştır.

Ancak günümüzde köylerde ve kırsal alanlarda yöresel doku ve mimarinin ortaya çıkarılması ve yaygınlaştırılmasının yanısıra kırsal alanların koruma odaklı planlaması konusu gündemimize yerleşmiştir. Özellikle de 6360 sayılı Kanun sonrası Büyükşehirlerimizin sayısının 30'a yükselmesi ve sınırlarının il sınırına genişletilmesi ile bu illerimizdeki köylerin mahalle statüsü kazanması ve imar açısından dayanağını 3194 sayılı İmar Kanunu'ndan alan kent planlama temelli yaklaşımlara açık olması söz konusu olmuştur.

Diğer taraftan kırsal yerleşimler, doğal çevreleri, mimari kimlikleri ve özgün yapıları ile dikkat çekmekte; kentten uzaklaşmak, dinlenmek, gezmek ve görmek için tercih edilmektedirler. Ancak, kırsal alanlara olan taleple birlikte; kırsal alanlarda gelişen güzel, bölgeye ve kültüre aykırı yapılaşmadan dolayı kırsal yerleşmeler olumsuz etkilenmekte ve bu bölgelerde zaman zaman planlama ve tasarım sorunları gündeme gelmektedir. Bu sorunlara çözüm ararken uygun araçların ve metotların kullanılmaması, "yaşam ve mekân kültürü mirasını" giderek aynılaştırmaktadır.

Neticede, kırsal alanlarda yaşanan kimliksiz, tekdüze, sıkıcı ve uyumsuz yapılaşmaların görülmemesi için yerleşimlerin toplumsal, kültürel, çevresel ve ekonomik altyapılarına uygun sürdürülebilir kırsal yerleşim ve planlama politikalarının ve uygulama araçlarının dikkatle hazırlanması gerekmektedir.

Bu doğrultuda hazırlanan ve TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı tarafından desteklenen Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması "Bir Model Önerisi" Projesi Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi işbirliği ile yürütülerek 2014 yılında tamamlanmıştır.

Proje çalışmasında Trabzon ilinden Akçaabat, Maçka ve Çaykara ilçeleri ile Samsun ilinden Çarşamba ve Havza ilçeleri olmak üzere toplam 5 ilçe, Konya ilinden Cihanbeyli ve Beyşehir ilçeleri ile Mersin ilinden Erdemli ilçesi olmak üzere toplam 3 ilçede yürütülmüştür.

Kırsal alanların planlanmasına bir model oluşturmak ve böylece ilgili kurumlara ve uygulayıcılara yol göstererek rehberlik etmek üzere hazırlanan Proje bu amaca hizmet etmek üzere bir dizi alt projeden oluşmuştur.

Bu kapsamında;

- Veri Tabanı Tasarımı
- Arazi Kullanım Haritalarının Hazırlanması
- Kaynak Değeri ve Duyarlılık Analizi
- Kırsal Alan Tipolojileri
- Kırsal Gelişme Çerçeve Politikaları Oluşturma
- Kırsal Yerleşme Planlaması ve Eylem Planı
- Yerel Koşullara Uygun Konut Planları Üretilmesi
- Yasal Yönetmelik Değişiklik Önermeleri konuları çalışılmıştır.

Ayrıca proje kapsamında Akçaabat ilçesi Salacak yerleşmesi ile Beyşehir ilçesi Emen yerleşmesinde kırsal yerleşme planı ve eylem planları hazırlanmıştır.

Projenin tamamlanmasını takiben Bakanlığımızca düzenlenen “Proje Sonuçları Uygulama Planı” Temmuz 2015’de TÜBİTAK’ın onayı ile kabul edilmiştir. Bu plan kapsamında 24 aylık takvimde Bakanlığımız proje çıktılarını uygulamaya aktarmak üzere çalışmalara başlamıştır.

Bu çalışmalar çerçevesinde; ilk aşamada projenin çıktıları ve teknik detayları hakkında bilgilendirilmesi amacıyla Bakanlık içi bir eğitim düzenlenmiştir.

Bu kapsamda projenin sonuçları ve yapılan çalışmaları tüm ilgililere duyurulmak üzere, 55 kurum/kuruluştan kamu, akademi, sivil toplum kuruluşları ve ilgili tüm paydaşların katılımıyla “Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması -Bir Model Önerisi” Projesi Sonuçları Değerlendirme Çalıştayı 28-29 Nisan 2016 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Sonraki aşamada uygulayıcı idarelerin personelinin teknik kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla kamu kurumları ve yerel idarelere rehber kitap ve yönetici özetinin dağıtımı yapılacaktır. Daha sonraki aşamada bir pilot bölgede, proje kapsamında geliştirilen kırsal alan sınıflandırması, veri tabanı oluşturulması, planlama ve kırsal tasarım rehberinin uygulaması yapılacaktır.

En son olarak ise Çalıştayda ortaya çıkan eylem planı da dikkate alınarak revize edilen proje sonuçlarının yaygınlaştırılabilmesi amacıyla ikincil mevzuat düzenlemeleri gerçekleştirilecektir.

Derin ve geniş kapsamlı akademik bir çalışma ile nihayetlenen bu Ar-Ge projesinin kırsal alanlarda uygulanabilirliği için yapılan eylem planına katkı ve öneriler için teşekkür eder projenin diğer aşamalarında da önerilerinizi sunmanızı ve proje sonuçlarının uygulamaya aktarılması için katkılarınızı vermenizi beklemekteyiz.

Yavuz Erdal KAYAPINAR
Mekânsal Planlama Genel Müdürü

ÇALIŞTAY DÜZENLEME EKİBİ

DÜZENLEME EKİBİ

Dr. Haluk BİLGİN	Mekansal Planlama Genel Müdür Yardımcısı
A. Nazan Yılmaz	Mekansal Stratejiler ve Çevre Düzeni Planları Dairesi Başkanı
Pınar ZORAL	Mekansal Stratejiler Şubesi Müdür V.
Özen ABANOZ	Mimar
Simge POYRAZ	Mimar
Sevgen SEZER	Şehir Plancısı
İlker AKBAY	Şehir Plancısı
Ebru ÖLMEZ	Şehir Plancısı
Ceren TOKSOY	Şehir Plancısı
Ayşe Gökçe YÜCEL	Mimar
Özge DEMİRTAŞ	Şehir Plancısı
Tutku GÖKALP	Şehir Plancısı
Biken ÇİFTÇİ	Şehir Plancısı
Saliha METE	Şehir Plancısı
Özge ÇAKIR	Şehir Plancısı

İÇİNDEKİLER

Giriş	
KOKAP Çalıştayı Bütünsel Yöntemi	
1. Çalıştay Ana Çerçevesi	09
2. Çalıştay Moderasyon Kurgusu ve Uygulama Sonuçları	10
2.1. Çalıştay Moderasyon Unsurları	11
2.2. Çalıştay Yöntemi	13
3. Çalıştay Çıktıları Ham Verisi Değerlendirmesi	17
3.1. Buz Kırma Etkinliği Sonuçları	17
3.2. Sorun Ağacı Çalışmaları	17
3.3. Delfi Döngüsü Yöntemiyle Tüm Masaların Diğer Masalara Katkıları	26
3.4. Sorun Ağacı Önceliklendirme Anket Sonuçları	32
3.4. Çalıştayda Oluşturulan Eylem Planları	33
Çalıştayda Elde Edilen Metaverinin Analizi	39
1. Metaveri Analiz Yöntemi	39
2. Metaveri Analizi Işığında Çalıştay Sonuçlarının Niceliksel Yorumlanması	39
Sonuç	44
Ekler	46
Buz Kırma Etkinliğinde İfade Edilen Anıların Dökümü	46
Yaşayan Çamlıdere Fotoğraf Sergisi	51
Çalıştay Fotoğrafları	53
Çalıştay Programı	56
Katılımcı Listesi	57

GİRİŞ

Çalıştayın moderatörlüğü Doç. Dr. Savaş Zafer Şahin¹ tarafından gerçekleştirilmiştir.

Günümüzde, paydaşları ile ortak akıl çalışmaları yürütmekte olan tüm kurumlar/kuruluşlar, kolaylaştırıcılık, moderatörlük ya da toplantı yönetimi gibi farklı isimlerle anılan, ancak özünde katılımcı fikir üretme yaklaşımları olarak ifade edilebilecek yaklaşımlara sıklıkla başvurmaktadır. Bu yaklaşımlar, paydaşların kısa zamanda mümkün olduğu kadar az emek harcayarak, belli ortak noktalarda buluşmalarını, fikir üretmelerini ve görüş paylaşımlarını sağlayacak yenilikçi yöntemlerin ve kurgunun belirlenmesini ve uygulanmasını öngörmektedir.

Bu yöntemlerden faydalanacak olan kurumlar, öncelikle kullanılacak yönteme ilişkin olarak, yöntemi uygulayacak moderatör ile birlikte ön çalışmalar ve analizler yürütür, beklenen toplantı atmosferinin, elde edilmesi beklenen sonuç ve ürünlerin niteliği hakkında ön çalışmalar yaparlar.

Bu Çalıştay ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı için bir KAMAG Projesi olarak yürütülen ve tamamlanan “Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması (KOKAP) Projesi” sonuçlarının yaygınlaştırılması, uygulamaya dönük paydaş görüşlerinin alınması ve projenin uygulanmasına yönelik eylem planı oluşturulması amacıyla ilgili paydaşlardan seçilecek bir örneklem ile birlikte gerçekleştirilen Çalıştayda uygulanan moderasyon yöntemi, elde edilen verilerin işleme yöntemi, bulgular ve bulguların değerlendirilmesine ilişkin sonuçlar ortaya konmaktadır. Bu amaçla Çalıştay raporunun ilk kısmında çalıştay yöntemi bütünsel ve kapsamlı bir yaklaşımla ortaya konmaya çalışılacak, ardından çalıştayda kullanılan moderatörlük yöntemi ve sonuçları, elde edilen bulguların nasıl değerlendirildiği ortaya konacak ve KOKAP uygulama stratejisine kaynak oluşturacak gerekçelendirilmiş bir çıktı sunulacaktır.

KOKAP ÇALIŞTAYI BÜTÜNSEL YÖNTEMİ

1. ÇALIŞTAY ANA ÇERÇEVESİ

Günümüzde katılımcı karar alma yöntemlerinin belli bir düzeyde tüm yönetsel yapılarda yaygınlaştığı söylenebilir. Ancak, bu yaygınlaşmanın yüzeysel süreçlerle gerçekleştiği tespiti yapılabilir. Çalıştay, moderatörlük, beyin fırtınası gibi yöntemler daha çok kullanılmakla birlikte, bu yöntemlerin daha önce kullanılan yöntemlerden ne farkının bulunduğu, elde edilen verilerin nasıl değerlendirileceği gibi sorular yanıtsız kalmaktadır. Bu anlamda, Çalıştayda kullanılan yöntemler, elde edilmesi amaçlanan çıktılar ve bu çıktılara erişirecek moderasyon yöntemi ile bulguları değerlendirecek ve ölçecek sayısal yöntemler bir arada ele alınmaya çalışılmıştır. Bu bütünsel yaklaşımın tüm unsurlarını, özellikle de kullanılan istatistiksel araçları bu rapor kapsamında ele almak güç ise de, en azından rapor kapsamında bunlara öz bir şekilde değinilerek erişilen sonuçların sağlam bir şekilde gerekçelendirilmesine olanak tanınmaya çalışılmıştır.

¹ Y. Şehir Plancısı. Atılım Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi.

Katılımcı ve kolektif fikir üretme süreçlerinde karşılaşılan en temel bazı sorunlar aşağıdaki gibi sıralanabilirler:

- Sürecin öncesinde, sürecin tüm aşamalarının öngörülememesi
- Sürecin salt iletişimsel bir dinamik olarak kalması
- Sürecin çıktılarının sağlam bir gerekçelendirme sistemi ile değerlendirilememesi
- Katılımcı çalışmaya kaynaklık eden bilimsel ve teknik çalışmaların katılımcı süreç içerisinde yeterince iyi değerlendirilememesi

Çalıştayın genel kurgusu planlanırken tüm bu sorunlar ve paydaşların Türkiye’de kırsal alan planlaması konusundaki özgün ve bağlamsal durumu dikkate alınmaya çalışılmıştır. Bu anlamda çalıştayın aşağıdaki temel aşamalar dikkate alınarak raporlanması öngörülmüştür:

- Çalıştayın bütünsel süreç yönteminin öngörülmesi
- Bütünsel süreç öngörüsü doğrultusunda çalıştay moderasyon kurgusunun belirlenmesi
- Çalıştayın gerçekleştirilmesi
- Çalıştay çıktılarının bilgisayar ortamına aktarılması
- Çıktıların niteliksel ve niceliksel analizinin yapılması
- Çıktıların nedensellik ve kümelenme yaklaşımları ile yeniden kurgulanması ve sonuçların strateji üretimine uygun hale getirilmesi

Raporun bundan sonraki kısımlarında öngörülen bu bütünsel süreç tasarımı doğrultusunda yapılanlar, kullanılan yöntemler ve sonuçlar adım adım ortaya konmaya çalışılmıştır. Ortaya konulan sonuçların strateji üretimi için farklı değerlerde ürünler ortaya koymakta olduğu söylenebilir.

2. ÇALIŞTAY MODERASYON KURGUSU VE UYGULAMA SONUÇLARI

Çalıştay öncesinde, Çalıştay sürecinde ve Çalıştay sonrasında uygulanması öngörülen yöntemle ilişkin adımlar ana hatlarıyla aşağıdaki gibi öngörülmüş ve gerçekleştirilmiştir.

1. Çalıştay ev sahibi kolaylaştırıcı kurum olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilileri ile görüşmeler yapılarak, Kurumun beklentileri ve KOKAP Projesi çıktılarının gerektirdiği Çalıştay yöntemine ilişkin belirlemeler yapılmıştır.
2. Çalıştay amaç ve sonuç ürünleri belirlenmiştir. Amaç Bakanlığın ve TÜBİTAK’ın beklentileri doğrultusunda belirlenmiştir. Sonuç ürünleri daha çok KOKAP Projesinin sonuçlarının uygulanabilir hale getirilmesi temelinde tespit edilmiştir.
3. Çalıştaya katılacak paydaşlara ve temaya ilişkin bir paydaş analizi ve paydaş haritalama çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma yapılırken coğrafi, sektörel, ölçeksel, türel denge gözlemlenmiştir. Ancak, üzerinde çok fazla çalışılmamış ve akademisyenlerle uzmanların dışında sahada bulunan kişilerin teknik bilgisi görece olarak düşük bir alan olan kırsal alan planlaması paydaş analizinde nesnel verilerin azlığı sebebiyle çoğu zaman sezgisel denge sağlama ve iletişim süreçleri kullanılmıştır.

4. Çalıştayda kullanılacak moderasyon yöntemi belirlenmiştir. Raporlamada kullanacak analiz yöntemleri ile moderasyon yöntemi ilişkisi bu rapor çerçevesinde özetlenerek açıklanmaya çalışılmıştır.
5. Çalıştay mekânı ihtiyaçları ve donanımı belirlenmiş, tüm ihtiyaçlar en uygun şekilde temin edilmiştir.
6. Çalıştay provası ve ön değerlendirmesi yapılmıştır.
7. Çalıştayda bazı takvim ertelemeleri olmuşsa da Çalıştay beklenen tolerans düzeyi içerisinde bir tarihte gerçekleştirilmiştir. Öngörülen paydaş katılımında sadece %5’lik bir azalma gerçekleşmiştir. Ancak, daha sonra yapılan istatistiksel anlamlılık düzeyi araştırmasında bu düzeyde bir eksik katılımın, katılmayanların dengeli dağılımı sebebiyle çalıştay sonuçlarını olumsuz etkileyecek sonuçlar üretmediği varsayılmıştır.
8. Çalıştayda üretilen fikirler kavramlar ve kavram öbekleri halinde kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır.
9. Çalıştay sonuçları analiz edilmiş ve sonuç raporu hazırlanmıştır.

2.1. ÇALIŞTAY MODERASYON UNSURLARI

Çalıştayın Süresi: Çalıştayın bir buçuk gün sürmüştür. Çalıştay yöntemi etkin moderatörlükle çıktıları etkilemeyecek şekilde vaktinde tamamlanmıştır.

Çalıştayın Yeri: Ankara/Türkiye

Çalıştay Moderatörlüğü: Doç. Dr. Savaş Zafer Şahin ve Atılım Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğrencilerinden oluşan asistanları tarafından gerçekleştirilmiştir.

ÇALIŞTAYIN AMACI

Çalıştayın amacı; yenilikçi, katılımcı ve pro-aktif bir yaklaşımla, tüm paydaşların etkileşimli katılımını sağlayarak, KOKAP Projesinin çıktılarına ve üretilmiş bilgiye gerekli hassasiyet gösterilerek proje çıktılarına ilişkin paydaş görüşlerini almak ve bu görüşler ışığında yine katılımcılar tarafından proje sonuçlarının uygulamaya geçirilmesine ilişkin bir eylem planı oluşturulması için sistematik bir çalışma yürütülmesidir. Bu kapsamda bir çalıştay düzenlenmesinin ayrıca farklı faydaları da bulunmaktadır. Bunlar aşağıdaki gibi ifade edilebilir:

- Türkiye’de mekânsal planlama sistemi ve planlama sisteminin dış hatlarını belirleyen aktörler, kurumsal yapı ve yasal çerçeve sürekli değişmektedir. Bu değişim sürecinde yapılan akademik çalışmaların sonuçlarının yaygınlaştırılması ve arzu edilen etkiye erişmesi için öncelikle bu tür çalıştaylarla benimsetilmesi gerekmektedir. Ayrıca bu benimsetme ve aidiyet hissinin, proje sonuçlarının uygulanabilir hale getirilmesi için yerel ve uzmanlık bilgisine dayalı proaktif katkı verme sonucunun elde edilmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.
- Türkiye’de çoğunlukla bu tür araştırmaların uygulanabilir hale getirilmesi için mesafe kat edebilmesi için gerekli fikir zenginliği, yaratıcılık ve yenilikçilik tartışmaya açılmamaktadır. Bu Çalıştayda temel amaçlardan birisi de bu fikir zenginliğini oluşturarak uygulama süreci için ipuçları yakalamaktır.

- Yine yenilikçi yöntemlerin kullanılacağı çalıştayın bir diğer önemli amacı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının mekansal planlama ve kentleşme sürecinde paydaşlarıyla gerçekleştirdiği katılımcı süreçlere bir örnek teşkil etmesidir.
- KOKAP Projesi çok ciddi hacimde ve ayrıntılı bir çözüm geliştirmiştir. Bu çözüm ve dayandığı araştırma verilerinin farklı paydaşların etkileşimi çerçevesinde ele alınması, projede öngörüle-meyen bazı noktaların da fark edilmesine olanak yaratabilir. Bu farkındalığın sağlanmasına tüm paydaşların katılımı ile gerçekleştirilecek bir çalıştay önemli katkılarda bulunma potansiyeline sahiptir.

ÇALIŞTAY ÜRÜNLERİ

Çalıştayla; çalıştayın amacına yönelik bir sorun ağacı ve eylem planı geliştirme çalışmaları yapılmış, analiz edilmiş ve bunlar bir sonuç raporunda bir araya getirilerek sunulmuştur.

PAYDAŞLAR

Çalıştay konusu alan ve tarihsel geçmişi üzerinden yapılan değerlendirmeler sonucunda paydaşlara ilişkin aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

- Katılımcılar, kamu kurum temsilcileri, akademisyenler, sivil toplum örgütü temsilcileri ve özel sektör temsilcilerinden oluşmuştur.
- Konuya ilişkin yetkili kurumsal paydaşların uzmanlık birikimlerini önyargısız sunmalarına ilişkin olarak belli bir taahhüt mekanizması ile çalıştaya katılımı yaşamsal görülmüştür. Ancak, iş kapsamında bu tür bir yasal dayanak bulunmadığından dolayı bu taahhüt mekanizmasının çalıştay atmosferi ile oluşturulacağı varsayılmıştır.
- Katılımda özellikle alana ilişkin birikim oluşturmuş bulunan akademisyen ve sivil toplum kuruluşlarının belli bir denge gözetilerek davet edilmiştir. Katılımın bu dengeye uygun olduğu gözlenmiştir.
- Ancak, katılımcıların uzmanlık alanı ve deneyim açılarından heterojen bir grup oluşturması sebebiyle ortaya çıkabilecek olası çatışma ve tartışmaların en alt düzeye indirgenmesi göz önünde bulundurularak moderasyon yöntemi belirlenmiştir.
- Yine paydaşların kırsal alan planlaması konusuna ilişkin olarak ön kabullerine ve olası önyargılarına ilişkin araştırma yapılmış, çalıştayın bu tür arka plan bilgilerinden olumsuz etkilenmeden açık fikirlilik ve özgür düşünce paylaşımı ile gerçekleştirilmesi için gerekli önlemler alınmıştır.
- Moderatör, toplantı tarihine kadar katılımcılar ve tema ile ilgili gerekli araştırmaları yaparak moderasyonun sorunsuz yürütülmesine yönelik araştırmalarda bulunmuştur.

Bu değerlendirmelerden sonra, paydaşların KOKAP Proje çıktılarına uygun olarak farklı temalarda 8 ayrı masada uzmanlık alanlarına uygun biçimde konumlandırılmaları öngörülmüştür.

2. 2. ÇALIŞTAY YÖNTEMİ

Paydaşların niteliklerine ilişkin olarak yapılan genel değerlendirme, paydaşların görüşlerinin karma bir moderasyon yöntemi ile alınmasının gerekli olduğunu göstermiştir. Çalıştay süresi zarfında paydaş ilgi ve heyecanını diri tutacak şekilde görüşlerin yazılı ve sözlü olarak toplanmasını sağlayacak dinamik bir yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemin ayrıntıları aşağıdaki aşamalarda izlenebilir:

Sorun ağacı oluşturma: KOKAP Proje çıktılarından yola çıkılarak her bir tematik masada belli sorun alanları belirlenmiş, tartışılması sağlanmış ve önceliklendirme yapılmıştır. Sorunların belirlenmesinde önce yazılı paylaşım, sonra masa paylaşımı en sonunda da tüm salonla paylaşım yöntem sıralaması izlenmiştir. Paydaşlar belirlenen sorunları katılımcılarla paylaşmıştır. Elde edilen önceliklendirilmiş sorunlar flip-chart üzerinde birbiri ile ilişkilendirilerek bir şema oluşturulmuştur. Her bir masaya Proje çıktılarından elde edilen belli sorun alanları verilmiştir. Ancak, bu sorun alanlarının masaların tartışmasına zemin teşkil etmesi için verildiği, verilmiş sorun alanlarının dışına da çıkılabileceği ayrıca çalıştay sürecinde paydaşlara bildirilmiştir. Masalara çalışma öncesi verilen sorun alanları aşağıda verilmektedir:

MASA 1. Kırsal Alan Veri Tabanlarının Hazırlanması

1. Kırsal alana ilişkin olarak üst ölçekli planlama çalışmalarında yer verilebilecek, CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) ile uyumlu bir veri tabanı nasıl oluşturulabilir?
2. Kırsal alan sınıflandırması ile kırsal alan veri tabanı arasındaki ilişki nasıl kurulmalıdır?
3. Kırsal alana ilişkin farklı nitelik ve türlerdeki sayısal veriler nasıl bir veri tabanı mimarisinde bir araya getirilebilirler?
4. Kırsalda yerelin farklı özgün niteliklerini yansıtan verilerin güncel ve dinamik bir şekilde yansıtılabileceği bir veri tabanı nasıl olabilir?
5. Kırsal alana ilişkin veri bulunmaması ya da mevcut verilerin doğrulanması sorunsalları nasıl aşılabilir?
6. Kırsal alan veri tabanı tasarımı hâlihazırda farklı kurumlar tarafından yürütülmekte olan veri tabanı çalışmaları ile nasıl uyumlulaştırılabilir?
7. Kırsal alan veri tabanı oluşturulurken en temel veriler hangileri olarak belirlenmelidir?

MASA 2. KIRSAL ALAN ARAZİ KULLANIMININ TESPİTİ

1. Kırsal alan arazi kullanım haritalarının oluşturulmasında ve mevcut haritaların kullanımında karşılaşılabilecek temel sorunlar nelerdir?
2. Kırsal alanda arazi kullanım haritaları oluşturulurken aşağıdaki başlıklardan hangilerinde ne tür sorunlarla karşılaşılabılır:
 - a. Topografik Veriler (Yükseklik)
 - b. Topografik Veriler (Eğim)
 - c. Topografik Veriler (Bakı)

- d. Hidroloji (Suyla İlgili Teknik Altyapılar Dahil)
 - e. Jeoloji (Jeolojik Formasyon, Fay)
 - f. Toprak Verileri (Arazi Kullanım Kabiliyeti)
 - g. Toprak Verileri (Erozyonla Birlikte Heyelan Alanları Dahil)
 - h. Arazi Örtüsü Verileri (Arazi Örtüsü)
 - i. Teknik Altyapı (Ulaşım Hattı)
 - j. Teknik Altyapı (Enerji İletim Hatlarıyla birlikte Telefon Hatları Dahil)
 - k. Yeraltı ve Yerüstü Doğal Kaynaklar (Maden-Taş Ocağı)
 - l. Yerleşim Verileri (Sınırlara Göre TÜİK Nüfus Değişimi Verileriyle)
 - m. Yerleşim Verileri (Sınırlara Göre TÜİK Eğitim Düzeyi Verileriyle)
3. Kırsal alan arazi kullanım haritaları hangi idari birimler için ve hangi veriler esas alınarak oluşturulmalıdır?

MASA 3. KIRSAL ALAN KAYNAK DUYARLILIK HARİTALARININ HAZIRLANMASI

1. Kırsal alanların korunmasında ekolojik duyarlılık analizlerinin yapılmasında ve ekolojik duyarlılık haritalarının hazırlanmasında uygulamada ne tür sorunlarla karşılaşılabilir?
2. Kaynak duyarlılık analizlerinin yapılmasında Türkiye örneği dikkate alındığında uygulamada en uygun yöntemler hangileridir (analitik hiyerarşi, görsel peyzaj kalitesi vb.), bu yöntemler hangi durumlarda uygulanabilir?
3. Kaynak duyarlılık haritalarının hazırlanmasında dünyada ve Türkiye’de var olan koruma statülerinin bütünsel bir çerçevede ele alınmaları nasıl sağlanabilir? Bu anlamda uygulamada karşılaşılabilecek sorunlar neler olabilir?
4. Türkiye’de kaynak duyarlılık haritalarının hazırlanabilmesi için gerekli kurumsal ve toplumsal kapasite var mıdır? Oluşabilmesi için neler yapılabilir?

MASA 4. KIRSAL ALAN TİPOLOJİLERİ

1. Kentsel ve kırsal yerleşimler arasındaki etkileşimin her geçen gün giderek arttığı düşünüldüğünde belli bir “kırsal alan” tanımı yapılabilir mi, nasıl yapılabilir?
2. Kırsal alanların planlama süreçlerine esas olmak üzere belirlenecek tipolojilerin oluşturulmasından dikkate alınması gereken temel değişkenler nelerdir?
3. Kırsal alan tipolojilerinin ülke ve bölge ölçeğindeki sınıflandırmaları ile yerel ölçekte belirlenen sınıflandırmalar arasındaki geçiş ve uzlaşma nasıl sağlanabilir? Türkiye’nin farklı bölgelerinde yerleşme deseni dikkate alınarak bu anlamda farklı stratejiler benimsenebilir mi?
4. Kentsel ve kırsal alanların farklı tipolojileri ulusal planlama sistemi içerisinde nasıl değerlendirilebilir, uygulama ve mevzuata nasıl yansıtılabilir?

5. Kırsal alan tipoloji ve sınıflandırmalarının oluşturulmasında hangi veriler hangi önceliklerle kullanılmalıdır?

MASA 5. KIRSAL GELİŞME ÇERÇEVE POLİTİKALARI

1. Türkiye’de kırsal kalkınma çerçeve politikalarının tüm kamu politikaları arasında belirgin ve açık bir tanımı, ifadesi bulunmakta mıdır?
2. Kırsal alana kalkınma amacıyla yapılan müdahalelerle geleneksel yaşam biçimleri arasındaki denge nasıl kurulabilir?
3. Kırsal alanda etkin bir gelişme politikası belirlenebilir mi?
4. Kırsal kalkınma çerçeve politikalarının belirlenme ve uygulanmasının farklı kurumsal çerçeveler ve mevzuatlar açısından bütünlüğü nasıl değerlendirilebilir?
5. Kırsal kalkınma çerçeve politikalarının mekânsal gelişme politikaları ile ilişkisi nasıl kurulabilir? Bu ilişkilende farklı kurumsal yapıların ve toplumsal süreçlerin rolü ne olabilir?
6. Kırsal kalkınma çerçeve politikalarının belirlenmesi ve uygulanması giderek nüfusu azalan ve yaşanan kırsal kesimin yerel boyutundan nasıl beslenmektedir/beslenmelidir?

MASA 6. KIRSAL YERLEŞME PLANLAMASI

1. Nüfusu giderek azalan ve yeni büyükşehir yasası gibi düzenlemelerle kentsel planlama sistemi ve geleneklerinin etkisi altında kalan kırsal alanlarda yerleşme planlamasının planlama sistemi içerisindeki temel konumu nasıl olmalıdır?
2. Kırsal yerleşme planlamasının, üst ölçekli planlar kapsamında değil, kırsal niteliği ağır basan yerleşim alanlarının planlaması anlamına geldiği düşünüldüğünde, Türkiye’de mevcut kırsal yerleşme planlamasının idari yerleşme tanımları ve planlama yetkileri ile ilişkisi nasıl olmalıdır?
3. Türkiye’de kırsal alanların mevcut durumu düşünüldüğünde kırsal yerleşme planlamasının yerinden, katılımcı, demokratik ve etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi nasıl sağlanabilir?
4. Kırsal yerleşme planlamasında eylem planlaması, fiziki planlama, yatırım planlaması, tasarım rehberleri gibi araçlar nasıl kullanılabilir, aralarındaki ilişkiler nasıl düzenlenmelidir?
5. Kırsal alanda köy ve kasaba gibi kırsal nitelikleri devam eden yerleşmeler için yerleşme planlaması nasıl farklılaşmalıdır? Bu farklılaşmaya göre planlama sürecindeki karar verme, örgütlenme ve katılım süreçleri nasıl değişebilir?
6. Kırsal yerleşmelerde planlama süreci ve planlama pratiği nasıl yürütülmelidir?

MASA 7. KIRSAL YERLEŞME EYLEM PLANLARI

1. Kırsal yerleşmelerde eylem planlarının oluşturulmasında dışarıdan verilen standart ve biçimler ile yerelin kendisi tarafından belirlenen yönelimler bir arada nasıl dengelenebilir?

2. Kırsal yerleşme eylem planlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında yerel katılım, adanmışlık ve inanç nasıl sağlanabilir ve sürekli kılınır?
3. Kırsal yerleşme eylem planlamasının eğitim, kültür ve yönetim alanlarındaki diğer faaliyet ve kurumsal yapılarla ilişkilmesi nasıl sağlanacaktır?
4. Kırsal yerleşme eylem planlaması, kırsal yerleşim planlaması ve kırsal kalkınma çerçevesi arasındaki ilişki nasıl kurulabilir?
5. Kırsal yerleşme eylem planlamasında izleme ve değerlendirme süreci nasıl gerçekleştirilebilir?

MASA 8. KIRSAL ALANDA YAPILAŞMA KOŞULLARININ BELİRLENMESİ

1. Türkiye’de mevcut kırsal konut politikaları ve kırsal yerleşme planlaması örneklerinin mevcut kırsal mimari yapı ve kırsal mimari miras üzerindeki etkileri nelerdir?
2. Kırsal mimarinin tipleştirilmesi ile özgün yeni tasarım ve geleneklerin oluşması/sürdürülmesi arasındaki denge nasıl kurulabilir?
3. Sürdürülebilir kırsal mimari yapının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için ne tür bir yapı süreci tasarlanmalıdır?
4. Kırsal yapılaşma sürecinin belirlenmesinde temel alınabilecek toplumsal koşullar neler olmalıdır (aile büyüklüğü vb.)
5. Kırsal yapılaşmada yapıların birbiri ve yakın çevresi ilişkilerinin düzenlenmesinde hangi tasarım ilkelerine göre hareket edilmelidir?
6. Kırsal mimari mirasın sürdürülebilirliği için yapı malzemelerinin kullanımı ve işlenmesi süreci nasıl örgütlenebilir?
7. Kırsal mimari yapının oluşturulmasında yürütülecek katılımcı süreç ve tasarım ilkelerini içeren tasarım rehberleri mevcut yapılaşma süreci dikkate alındığında nasıl yaşama geçirilebilir?

Sorun ağacı oluşturma (Delfi Döngüsü): Sorun ağacı oluşturulduktan sonra grup sözcüleri saat yönünde bir yandaki masaya giderek sorun ağaçlarını sunmuşlardır. Sunum yapılan masadan alınan yorumlar ve katkılar şemanın üzerine eklenmiştir. Tüm masalar birbirlerinin katkılarını alana dek bu hareket devam ettirilmiştir. Sonunda sorun ağacı şemaları üzerinde katkılar sona ermiş ve grup sözcüleri tarafından salona sunulmuştur.

Dotmokrasi Uygulaması: Önceliklendirilmiş sorun alanları salonda hazırlanmış anket düzeneği ile likert ölçeğinde paydaşlara oylatılmıştır. Bu oylama ile uygulama sürecine ilişkin sorunların istatistiksel değerlendirmeye tabi tutulma olanağı elde edilmiştir.

Eylem Planı Oluşturma: Tespit edilen sorunlar ve sorun ağaçlarından yola çıkılarak bu sorunların aşılmasına yönelik eylemler tespit edilmiştir.

Dinamik etkileşimli paylaşım: Paydaşlar başlangıçta ve sonda ifade edilmeyen görüşleri ortaya koymuş, moderatör bunları anlık olarak yazarak ekrana yansıtılmıştır.

3. ÇALIŞTAY ÇIKTILARI HAM VERİSİ DEĞERLENDİRMESİ

3.1. BUZ KIRMA ETKİNLİĞİ SONUÇLARI

Buz kırma etkinliğinde katılımcılara yanlarında bulunan diğer katılımcılarla tanışmaları ve onlardan “kırsal alanla ilgili olarak kendilerinde iz bırakan bir olay ya da anıyı paylaşmaları istenmiştir. Buz kırma etkinliğinde elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır ve bu raporun ekinde mümkün olduğu kadar müdahale edilmeden yazıldıkları halleriyle sunulmuştur. Elde edilen anıların içerik olarak kırsal alana özlem ve nostalji duygularının bir ifadesi olduğu görülmektedir. Bu “kişisel tarih” olarak adlandırılacak çalışmanın daha sonra strateji dokümanının anlatım kısmında da kullanılabilmesi düşünülmektedir. Elde edilen bu anılardaki temel bazı kavramlar yapılan istatistiksel analizlerde de kullanılmıştır.

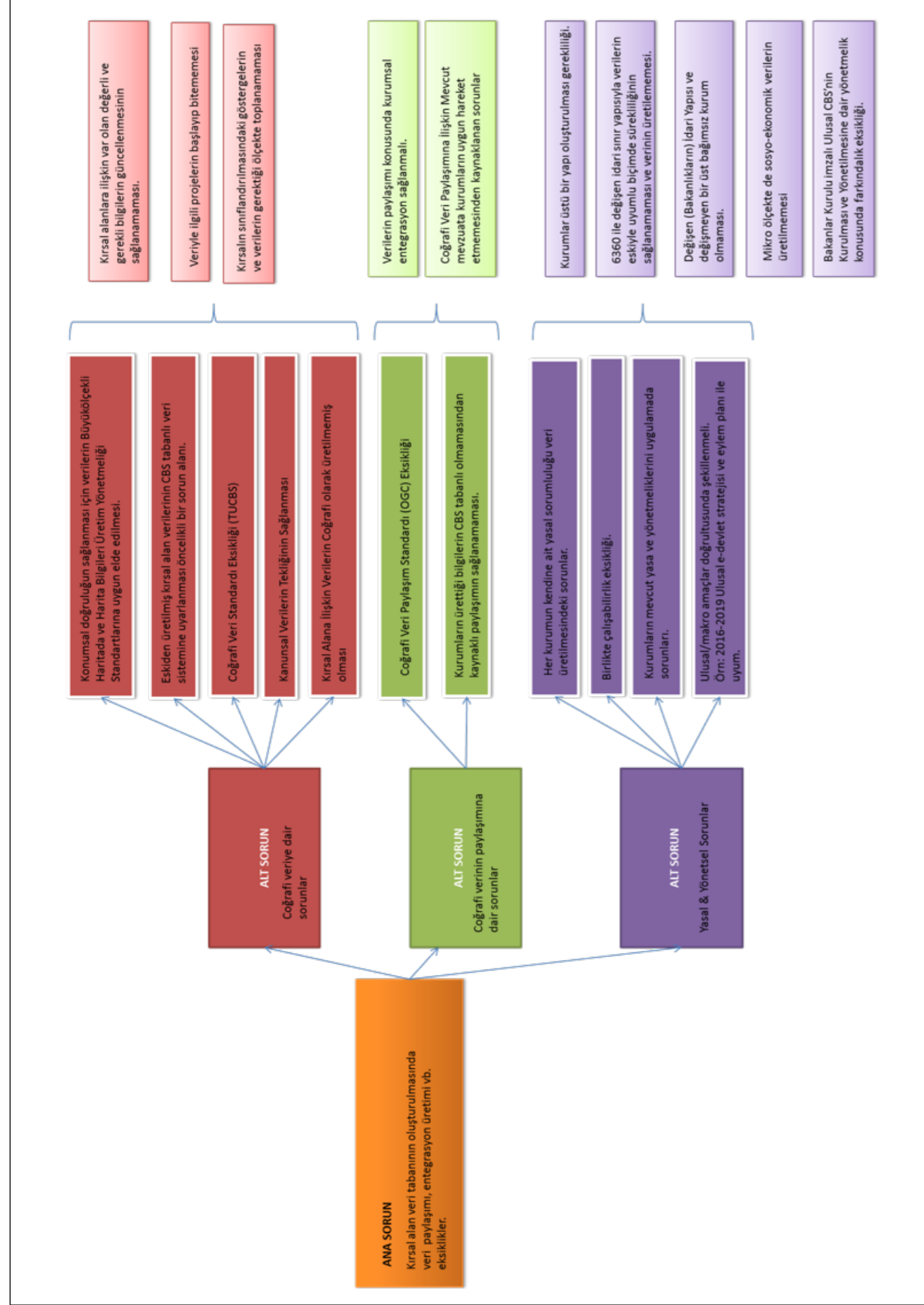
Yukarıda belirtilen anılar ve kayda değer olaylar değerlendirilmiş, verilerin temelinde aşağıdaki öncelik alanlarında yoğunlaştığı görülmüştür:

- Kırsal alanın kendine özgü dinamiklerinin ve geleneklerinin kırsal alan planlaması açısından dikkate değer bir unsur olması
- Kırsal alan planlaması kavramındaki planlamanın belirli bir müdahale oluşturması, oysa kırsal alanın kendine özgü bir varoluşa sahip olması ve bunun planlama sürecinde dikkate alınmasının önemi.
- Kırsal alanın kendine özgü dinamiklerinin ve geleneklerinin kırsal alan planlaması açısından dikkate değer bir unsur olması
- Kırsal alanın kendine özgü dinamiklerinin ve geleneklerinin kırsal alan planlaması açısından dikkate değer bir unsur olması
- Kırsal alanın kendine özgü dinamiklerinin ve geleneklerinin kırsal alan planlaması açısından dikkate değer bir unsur olması
- Kırsal alanın kendine özgü dinamiklerinin ve geleneklerinin kırsal alan planlaması açısından dikkate değer bir unsur olması

3.2. SORUN AĞACI ÇALIŞMALARI

Çalıştayın ikinci oturumunda katılımcılardan KOKAP Projesinden yola çıkılarak belirlenmiş öncelikli sorun alanlarını dikkate alarak kırsal alan planlamasında en fazla öne çıkan sorun alanlarını belli bir nedensellik sıralaması ve ağaç mantığı içerisinde ifade etmeleri istenmiştir. Ardından da, bu nedensellikler diğer grupların katkılarına açılmıştır. Elde edilen sorun tanımlamaları sırasıyla aşağıda görülebilir:

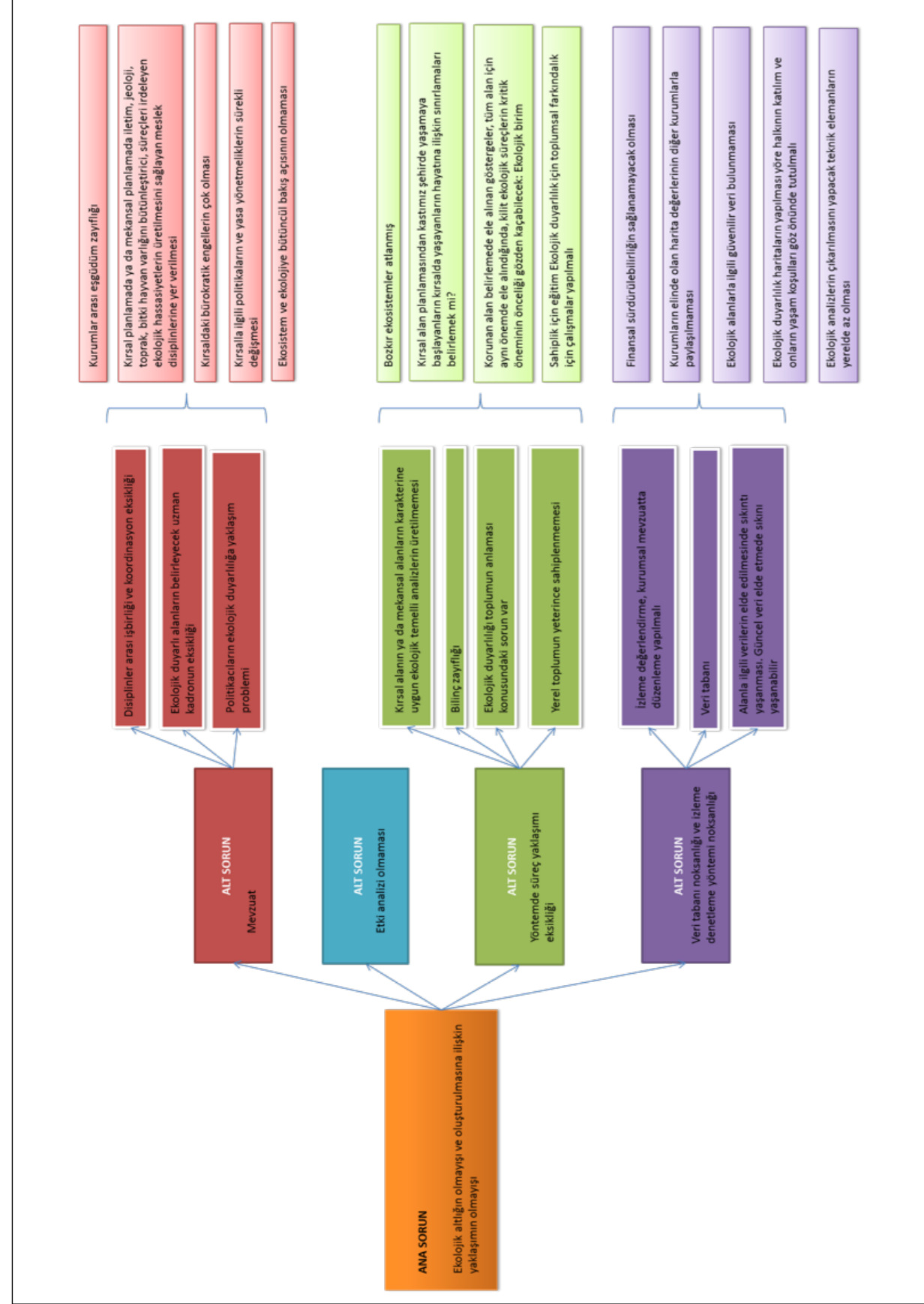
Sorun Ağacı Çalışması 1. Masa

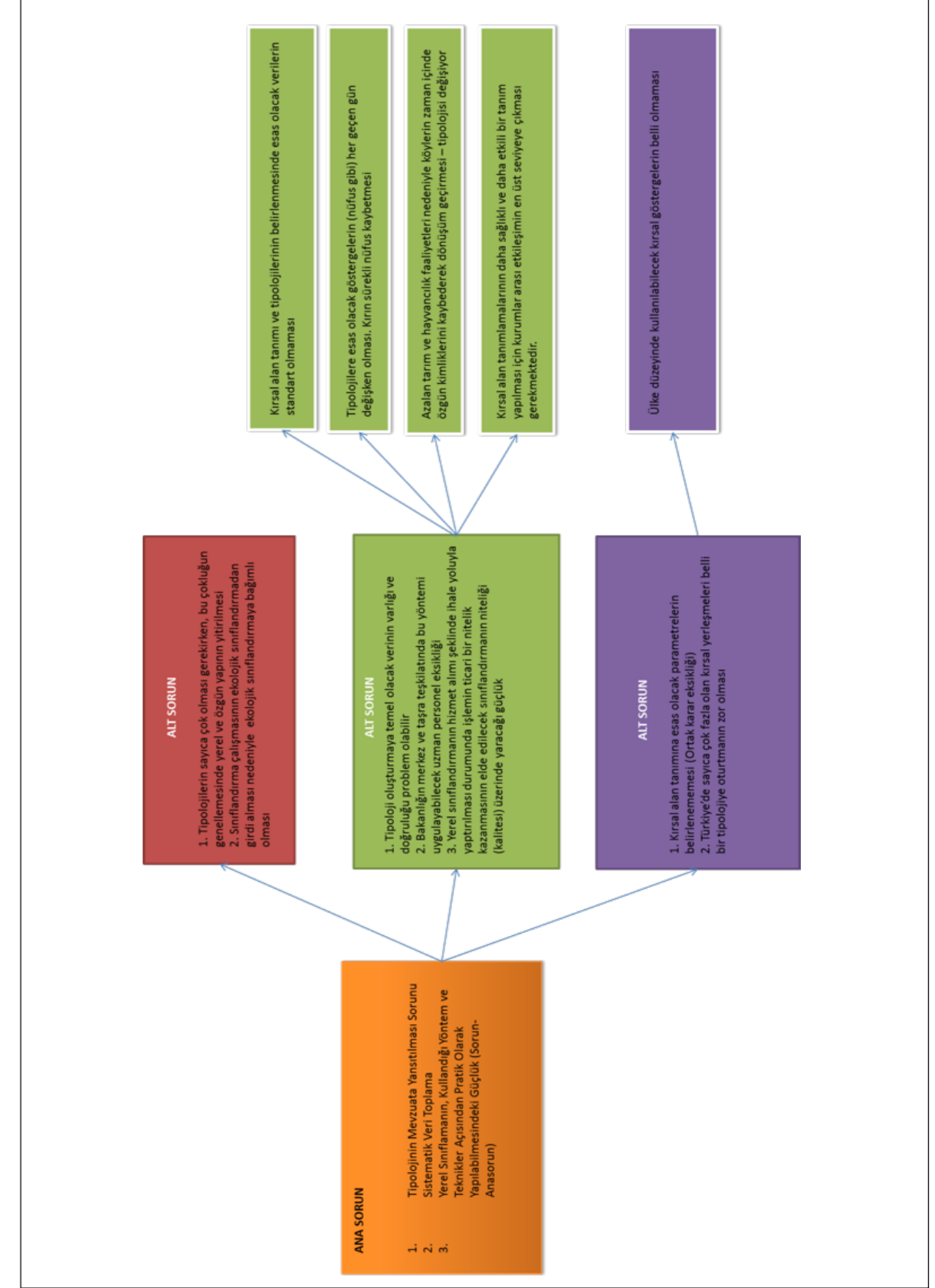
Sorun Ağacı Çalışması 2. Masa

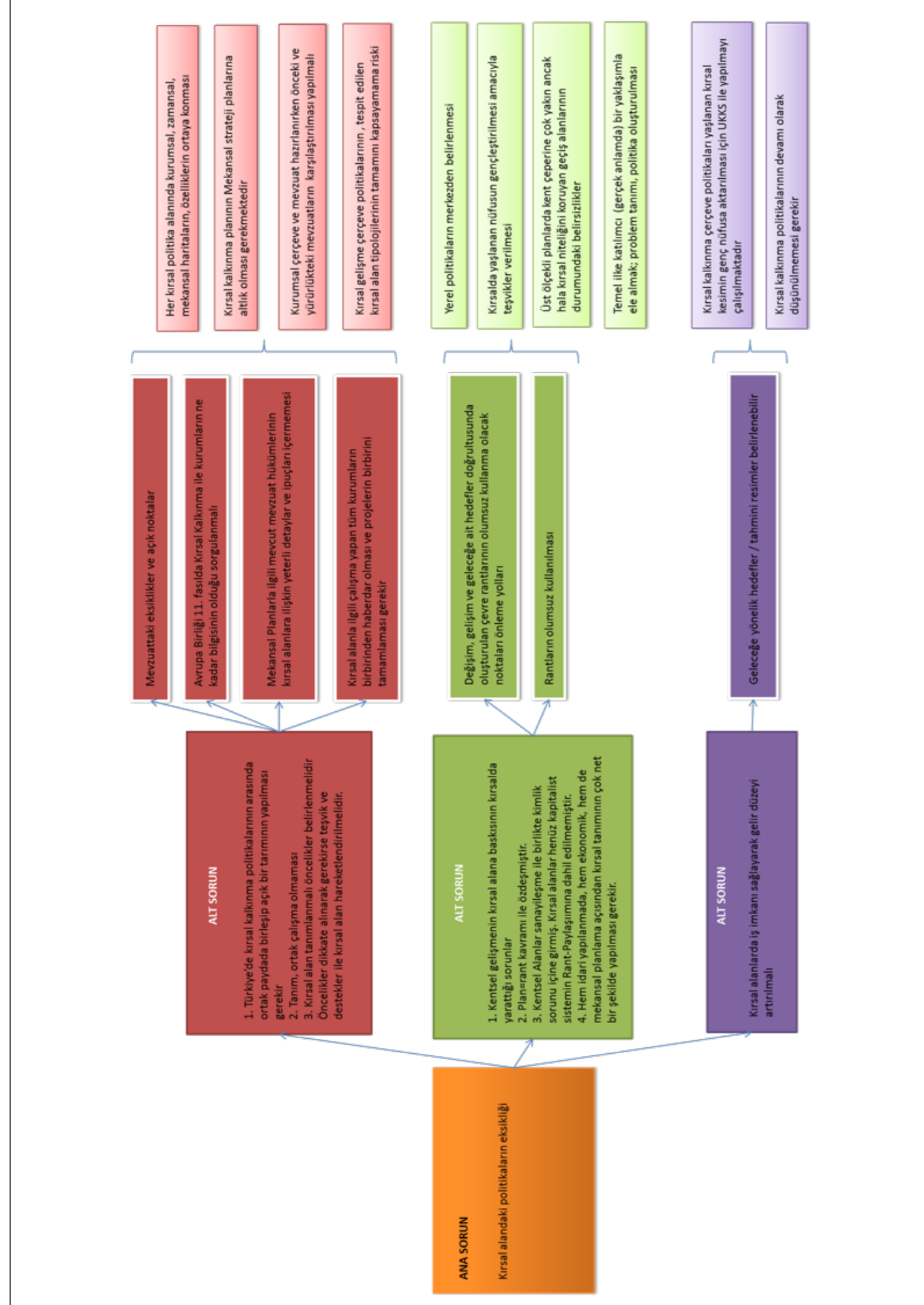
Sorun Ağacı Çalışması 3. Masa

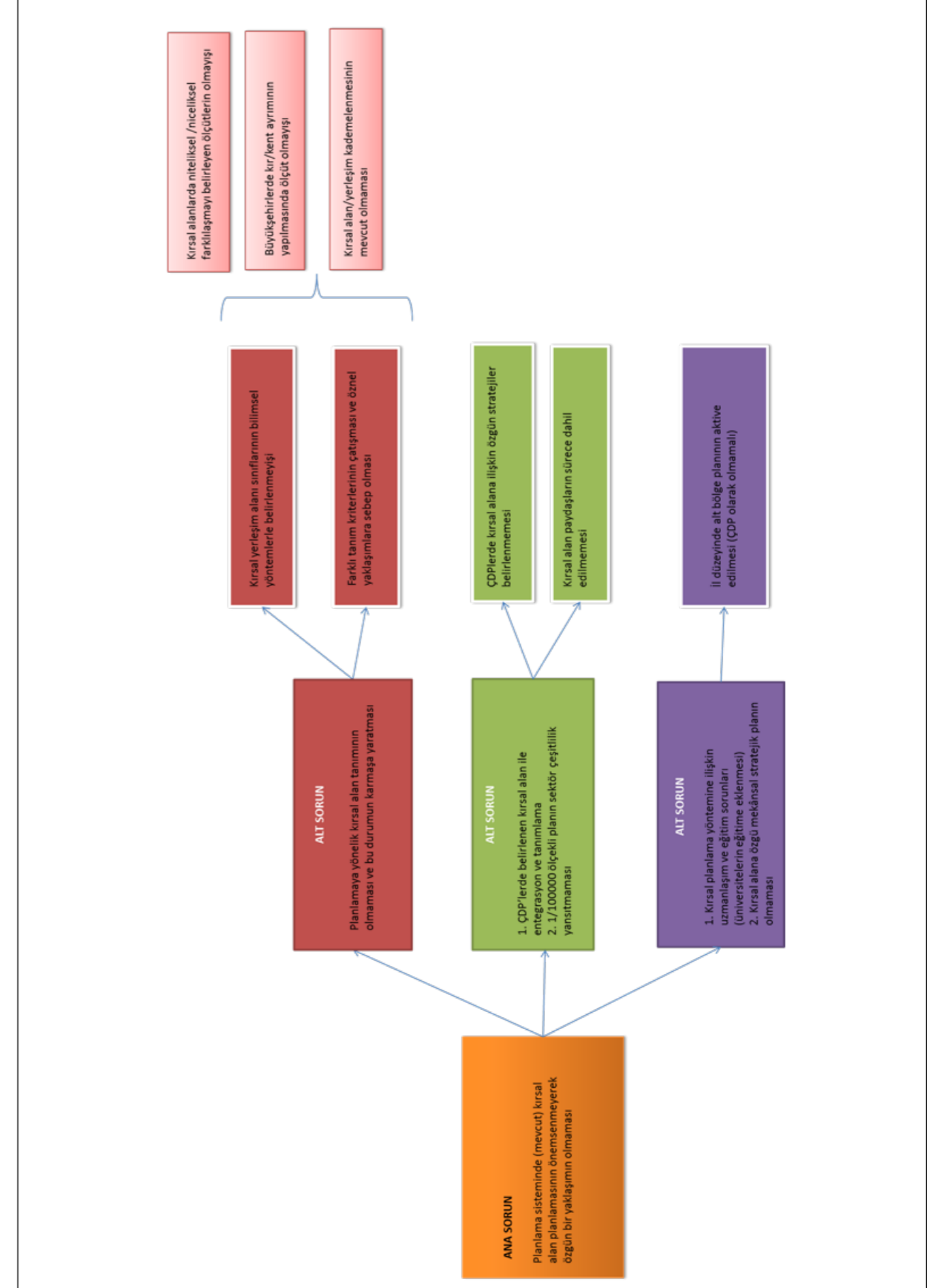
Sorun Ağacı Çalışması 4. Masa

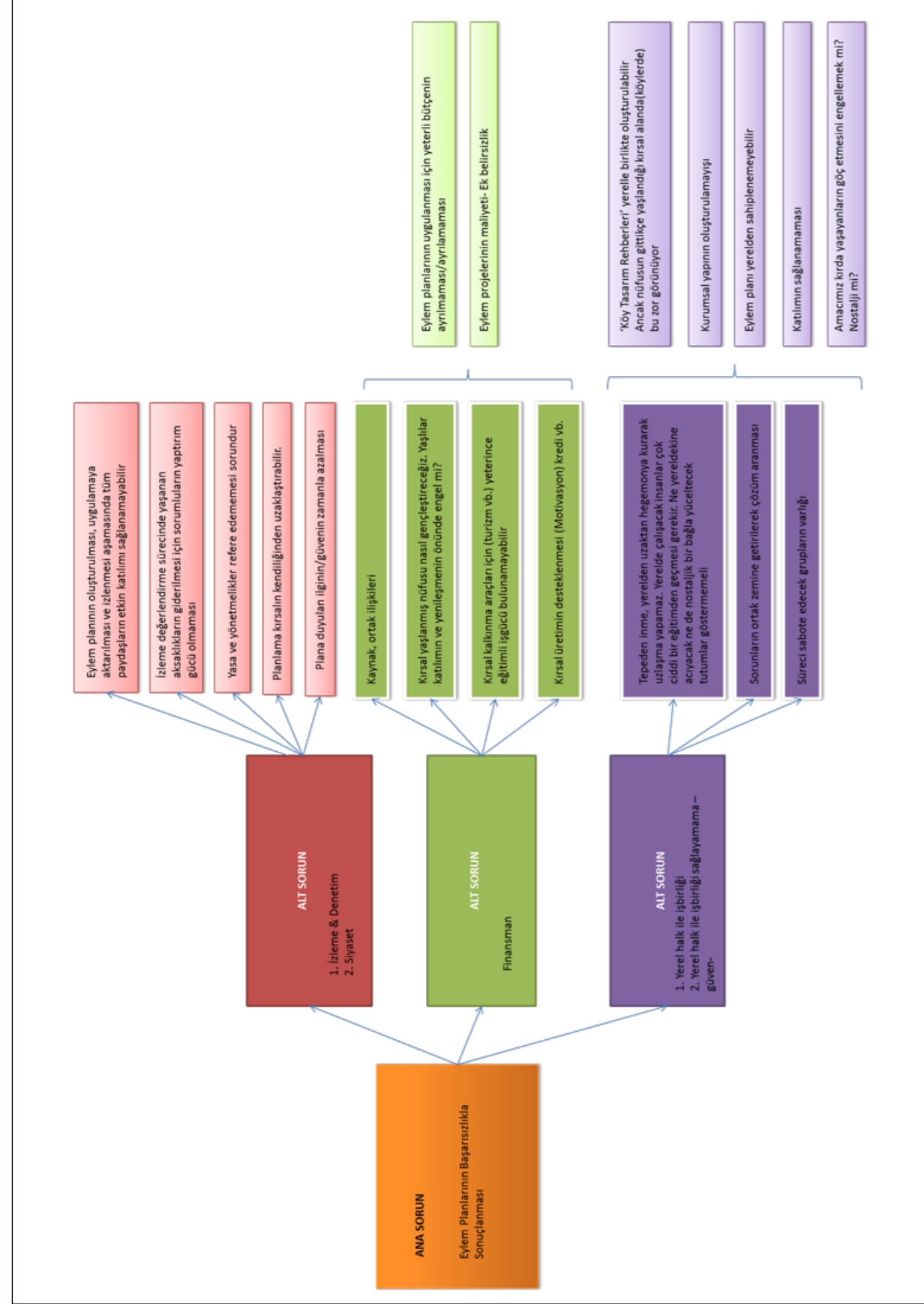
Sorun Ağacı Çalışması 5. Masa

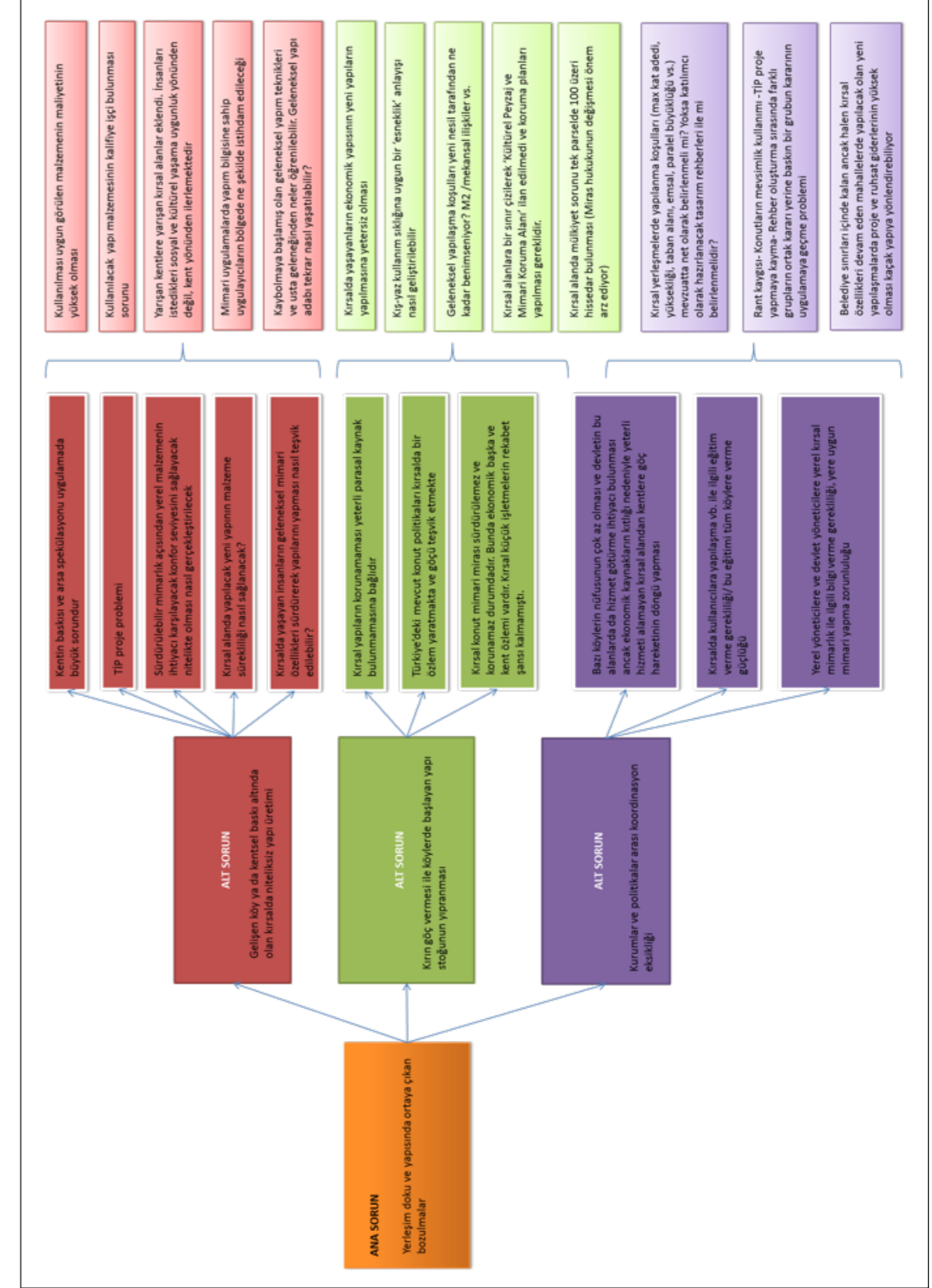
Sorun Ağacı Çalışması 6. Masa

Sorun Ağacı Çalışması 7. Masa

Sorun Ağacı Çalışması 8. Masa

Çalıştay katılımcıları tarafından belirlenen sorun alanları, bu sorun alanları arasındaki nedensellik ilişkileri, bu nedenselliklere diğer guruplar tarafından getirilen katkı ve itirazlar kavram bazında birer metaveri olarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme doğrultusunda sorun ağacı çalışmalarında üretilmiş bulunan diğer kavramların da tekil olarak ilişkiselliği ve istatistiksel kümelenme analizleri yapılarak elde edilen metaveriler bulgulara dönüştürülmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada kullanılan yöntemlere bir sonraki kısımda özetle değinilecektir.

3.3. DELFİ DÖNGÜSÜ YÖNTEMİYLE TÜM MASALARIN DİĞER MASALARA KATKILARI

Çalıştayda, tüm masaların üretmiş oldukları sorun ağaçları diğer masalara sunularak katkıları alınmıştır. Bu şekilde, her bir masanın kendi temasını diğer masa temaları bağlamında değerlendirmesi ve katkı vermesi sağlanmıştır. Delfi döngüsü sonucunda elde edilen katkılar aşağıda sunulmaktadır¹.

1. MASA İÇİN DİĞER GRUPLARIN KATKILARI

- Şematik ve (coğrafi) Koordinat bilgisi olmayan önceden üretilen verilerin sisteme entegrasyonu.
- Uzaktan algılama sistemi ile veri üretimi sağlanabilir.(7)
- Erişilebilir ulusal veri tabanının oluşturulması. (8)
- Nitelikli teknik elemanların istihdam edilmesi ve ilgili birimlerin kurulmaması. (8)
- Verilerin güncelliği, mükerrerliği ve maliyet problemi.
- Güvenilir verilerin olmaması.
- Mekânın karakterine göre veri tabanının olmayışı
- Güvenilir veri eksikliği 4. adım olmalı.
- Özellikle yerel yönetimlerden elde edilen veri kalitesinin Türkiye genelinde benzer kalitede olmaması.
- Dijitalleşme sorunu (Mevcut verinin dijital olmaması ve dijitalleştirilememesi).
- Bilgi akış sisteminin oluşturulması veya işlenen akıllı sistemler.
- Sosyoekonomik verilerin güncel ve istenilen detayda toplanamaması.
- Tarımsal ürün deseninde meydana gelen değişiklikleri güncelleyecek sistemlere ihtiyaç olması.
- Ölçeğe yönelik veri üretilmemesi.
- Öz niteliklerine dayalı veri üretilmemesi.
- Kırsal envanterleri yerel kurumlardan toplayarak, il seviyesinde depolayacak birimler oluşturulması.

2. MASA İÇİN DİĞER GRUPLARIN KATKILARI

- Ana başlık 'nihai' yerine 'güncel' kavramı kullanılmalı.
- Alt ölçekteki kırsal yerleşmelere ait planların ivedilikle hazırlanması (7)
- Ulusal mekansal veri altyapısıyla uyumlu haritaların oluşturulmamış olması. (Standart ve belirlenmiş bir protokol çerçevesinde)
- Doğal kaynak değerlerinin tanımlandığı tek haritada verilmesi.
- Teknolojik altyapının yetersizliği ve buna bağlı olarak derin çalışma yapılmaması.
- 1. çalışma grubunun yaptığı çalışmalarla entegre biçimde düşünülmesi gerekir.
- 1. ve 2. çalışma grupları ayrılmamalı idi.
- İmar kanununa göre bir yerde plan yapılmadan Jeolojik Etüd yapılması gereklidir.
- Belediye mücavir sınırları dışındaki köy yerleşim alanı ve civarının tespitine ilişkin verilerin elde edilememesi.
- Miras hukukunun tarımsal alanlarını parçalaması ve atıl duruma gelmesi.
- Arazi kullanım çalışmasının eksikliklerle birlikte değerlendirilmesi.
- Kır tipolojisine bağlı köy yerleşik alan sınırının belirlenme kriterlerinin olmayışı.

3. MASA İÇİN DİĞER GRUPLARIN KATKILARI

- Altlık ifadesinin daha iyi ifade edilmesi (5)
- Veri tabanı eksikliği sorunu verilerin eksikliği / haritaların eksikliği sonucu veri tabanı eksik kalır. (1)
- Kırsalda yaşayan halkın kaynak koruma – kullanma dengesi hakkında bilinçlendirilmesi(2)
- Planlama yaklaşımında 'doğal kaynak' yaklaşımı yerine 'doğal varlık' yaklaşımının benimsenmesi eksikliği (7)
- Ekolojik bütüne bakıldığında farkındalığın yeterince olmaması; oluşmamış olması (5)
- Ana sorunlar ve alt sorunlar ilişkisi düşük kalmış, revize edilebilir mi?
- Peyzaj karakterizasyonunun olmaması 'Peyzaj karakterizasyonu tüm süreçlerin uyumunu kapsar'(7)
- Eko- Bölgesel ayırım yapılması gereklidir (8)
- Olması gereken süreçler; Habitat fonksiyonu, Biyoklimatik konfor, yüzey akışı fonksiyonu, İnfiltrasyon su süreci

1 Verilen ifadelerde katkı yapan masanın numarası belirtilmişse bu parantez içerisinde verilmiştir.

4. MASA İÇİN DİĞER GRUPLARIN KATKILARI

- Önceliği olan yerleşmelerin belirlenmesi, yok olmaya yüz tutan alanlar için acil durum planı
- Bölgelere göre 'kırsal alan' tanımının farklılık göstermesi
- Geleneksel tipolojilerin günümüz şartlarına göre güncellenmemesi
- Güncel ekonomik sosyal ve kültürel envanterler hazırlanmalı (modelin kriterleri için gerekli)
- Peyzaj koruma tipolojileri ve alanları ile kırsal alan tipolojilerinin bütünleştirilmesi
- En önemli sorun doğru ve sistematik verinin olmayışı /toplanmayışı
- Kırsal alan tipolojileri «Eko-Bölgesel» olarak saptanmalıdır (WWF'nin sınıflaması)
- Ekonomik veriler TÜİK tarafından güncellenmeli
- «Kentsel-Kırsal» tanımlamasındaki belirsizlik ve anlamsal riskler (8)
- Göstergelerin değişimleri çok doğal (bu sorun olmamalı)
- Sınıflamanın yerellerin özgün yapısını koruyarak ve süreklilik tedbirlerini sağlayarak yapılması gereği
- Kırsal alanların/yerleşimlerin artık (2000'lerden sonrası) bir üretim alanı ve sürekli bir yaşam alanı olarak görülmeşi

28

5. MASA İÇİN DİĞER GRUPLARIN KATKILARI

- Köylerin birleşerek beldeye dönüştürülmesine, mülkiyet parçalanması, arazinin toplulaştırılması sorun olarak değerlendirilmeli
- Yerel potansiyeller belirlenerek bölgesel farklılıklar politikalara yansıtılmalı
- 'Kırsal Alan' ifadesinin İmar Kanununda 2013 yılına kadar yer almamış olması
- Rantın oluşturulmamasına yönelik bir politika oluşmaması, pozitif dışsallık, politikaların tabandan tavana üretilmesindeki eksiklik, politikaların bütüncül olarak ele alınması eksikliği
- Ülke genelinde bütün kurumların mevzuatları düzenlemesi sorundur
- Ülke milli fiziki planı olmaması
- Sistemlerin ve projelerin yöneticilere (politikacılara) göre sürekli değişmemesi ve uzun vadeli projeler yapılması gerekiyor
- Kırsal alanlara yönelik politikaların üretilmesinde uygulanabilir olması için önceliğe yönelik ölçütler belirlenmelidir. Bu öncelikler afet ve baraj altında kalan yerleşmeler için – yeni yerleşim yerlerine yönelik politikalar veya kent merkezine yakın yani hızla kentleşen kır alanları. Kent merkezine daha uzak daha yavaş dönüşen kır yerleşmeleri şeklinde olabilir. Kırdaki fiziksel gelişme topografya ve ekonomik yapıyla yakından ilişkili üretim faaliyetleri bir arada, yerleşime kadar fiziksel yapıyı şekillendiriyor. Özellikle yerel komisyonlar yerel halkıda içine alan oluşumlar kurumsal yapılarla ilişkilendirilmeli.

- Üretilcek politikalar için ana hedefi / amacı oluşturmalıdır (6)
- Kırsal kalkınma planının mekânsal planlama ile bağlantısı olmaması
- Mevzuat açısından en temel kanun olan Köy Kanunu belki Cumhuriyet döneminden bu yana hiç değişmeyen kanundur. Bu durum bile başlı başına politika üretme yasa çıkarma, kırsal alan sorunlarına eğilmede yetersizliği göstermektedir (2)

6. MASA İÇİN DİĞER GRUPLARIN KATKILARI

- Sosyo-ekonomik verilerin mekansal (fiziki) planlarda karşılık bulamayışı (5)
- Kent-Kır ilişkisinde 'Kuşak' planlaması olmaması (7)
- Tarım alanlarının sınıf, cins, tür belirli haritalarının olmaması (Toprak Su Genel Müdürlüğü'nün kapatılması)(8)
- Arazi niteliği, kullanımı ile ilgili ulusal veri tabanının yerleşme planlaması açısından ulaşılabilir olması(8)
- Kırsal alanın hala tanımlanmaması ya da tarım ve nüfus yoğunluğuna dayanarak yapılan tanımların yetersiz olması(7)
- Arazi kullanım planının olmaması(7)
- Yerleşme kademelerinin çalışmasının güncel olmaması (5)
- Yerel kurumlarda kırsal planlama birimi olmaması (ilçe belediyesinde) (2)
- Metropolitan alan planlamasının bütüncül yapılmaması(8)
- Kırsal alanda yaşayan insanların sosyo-ekonomik sorunları (5)
- Çevre düzeni planları ile (üst ölçekli planlar) kırsal yerleşme alanlarına aynı yapılanma koşullarının verilmesi (4)
- 'Kır plancısı' eksikliği / kırsal alanlarda planlama yetkisine sahip uzmanlaşma eksikliği (1)
- Mekânsal / üst ölçekli planlarda kırsal yerleşik alanının idari sınırlarında mesken alan olarak ifadesi (1)
- NİP'in ölçek belirtilmeden tariflenmesi düzey belirlenmesi (7)
- Bölgelere has plan modellerinin olmaması (turizm, tarım ve hayvancılık ile uğraşan bölgelerin farklı olan ihtiyacı) (2)
- Kırsal yerleşmelerde farklı kanunlarla (köy kanunu, iskan kanunu) farklı kurumlar tarafından yöresel özellikler gözetenmeden planlama yapılması (8)
- Kırsal alan planlamasından sorumlu bakanlığın bu planlamanın yerelde yürütülebilmesinde uzman personel /ekipman/ imkan eksikliği (1)

29

7. MASA İÇİN DİĞER GRUPLARIN KATKILARI

- Köylerimiz farklı arazi üzerinde olduğunda, her köyün geçim kaynaklarına göre yapılaşma yapmak ister. Yerel katılımlarda onlara, onların anlayabileceği şekilde anlatmak ister (7)
- Yerel ve merkezi yönetim arasındaki kopukluk, ilişkisizlik
- 1/100000 ölçekli çevre düzeni planında 'Kırsal mimari' 'koruma' yer almalıdır (8)
- Yerel halkın inisiyatif almasına merkezi yönetim izin verir mi? - Planlama aşamasında yerel halkın görüşleri alınması halinde bu dengenin sağlanması mümkün olur (1)
- Yerel halk ile yapılacak görüşmeler tarafların birbirini daha iyi anlamasına yardımcı olacaktır. (Halkın katılımı toplantısı vs.)
- Sürecin gidişatı ve sonuçlarının nasıl olacağı hakkında yerel halkın bilgilendirilmesi önem arz ediyor. Yaşanılacak anlaşmazlıklarda nasıl karar verecek?
- Köylerdeki sosyal ve teknik altyapı sorunu
- Sosyal grupların farklılıklarının temsiliyetinin ve ayrı ayrı katılımının sağlanamaması (6)
- Mevcutta eylem planının olmaması (6)
- Kırsal kalkınma ve yerele özgü planlama birlikte yürütülmesi halinde başarıya ulaşılabilir. Bu nedenle planlama kalkınmanın bir parçası ve en önemlisidir (4)
- Eylem planı sürecinin uzun sürmesi (6)
- Uyum sağlayanlar yerel tarafından kabul edilir. Diğerleri deneme, yanılma ve sürece bağlıdır. Anaerkil aile yapısında olan ailede ana ile kurulan diyalog çözüm süreçlerini kısaltır. Bireyselden öte guruplarla ilişkide iletişim önemli rol oynar
- Asıl konu isminin yanlış olduğu, bir eylem planı var mı da böyle bir sonuç çıkmış
- Modern köyler oluşturulmalı, ekonomik imkânları yükseltilerek katma değer sağlanmalı (2)
- Eylemlerin başarı performans ölçümü eklenebilir (1)
- Köylerde ekonomi yetersizliği (2)
- Eylem planlarının kontrol ve denetiminin yasal bir çerçeveye oturtulamaması yaptırımın olması (1)
- Ülkemizde uygulanabilir eylem planlarının hazırlanamaması, yapılan eylem planlarının yaptırım gücünün olmayışı, eylem planlarını uygulayacak teknik eleman yetersizliği, kurumların buna inanmaması ve kurumlar arası koordinasyon eksikliği (3)

8. MASA İÇİN DİĞER GRUPLARIN KATKILARI

- Sorun ağacı içerisinde öneriler var. Sorunlar ve öneriler karışmış. Ana Sorun kapsayıcı ve net değil. Hiyerarşi doğru kurgulanmamış (1)
- Geleneksel doku oluşturulurken maliyetin yüksek olması (2)

- Sorunlar şeklinde postitler yazılmış sorun tespiti yerine öneriler var (1)
- Yerel malzemenin üretimindeki sorunlar ve usta olmaması (6)
- Yerel malzemenin günümüz teknolojisi ile entegrasyonu (6)
- Kırsal alanda ekolojik hassasiyetlere dikkat edilmeden yapılaşmanın gerçekleşmesi (3)
- Tarımsal üretimi korumak amacıyla tarım reformu yapılmalı. Toplulaştırmaya hız verilmeli ki kırsal alanda kalsın
- Geleneksel sivil evin örneklerin sürdürülebilirliğini sağlamak için iyi ev örneklerine uygun yapılar olması (3)
- Yerel malzeme temini ve işçilik sorunu (7)
- Yerleşme kültürünün gelmesi ve sürekliliğinin sağlanması konusundaki eksiklikler, kaygı eksikliği (5)
- Geleneksel malzemenin modernizasyonu için araştırmaların yetersizliği (4)
- Yapılarda araziden kotlandırmanın dikkate alınmaması (6)
- Hayvansal üretim ve koku sorunu (2)
- Kır insanının kırsal evlerin sürdürülmesi gereken bir miras olduğu konusunda bilinç ve destek (5)
- Sertifikalı usta yetiştiren program ve atölyeler oluşturulması (6)
- Sorunlara öneriler ile cevap verilmiş. Bazı alt sorunlar öneri (4)
- Kırsalda konut bir statü göstergesidir. Bu nedenle yerel koşullara uygun olmayan yapılar yaygındır (5)
- Ana sorun yerine mevcut ve özel olan kırsal alan yapısına eklenen yeni yapıların kırsala özgü yapıyı yansıtmaması (4)
- Yapılaşma koşulları için; İnş. Müh., Mimar, Peyzaj Mimarı, Şehir Planlayıcı, Harita Müh, Jeoloji Müh'den komisyon kurulmalı yerel iderece.
- Koruma planlamasının yapılması için teknik araç ve yöntemin belirlenmesi gerekir. TR'de böyle bir yöntem / teknik hala yok (7)
- Geleneksel yapı depreme dayanıklı değilse, bölgesel mahalleler ile depreme dayanıklı planlanmalıdır (2)
- Büyükşehir ilan edilen illerde kırsalın yapılaşmaya açılması (3)
- Göçle gidenlerin kazandıkları ile köye güvence amaçlı konut yatırımı yapması (4)
- Yapının yapılacağı arazide ki malzemeler inşaat malzemesi olarak kullanılabilir (7)
- Kırsal mimari mirasın korunmasına ilişkin imar mevzuatında düzenleme yapılmaması- İmar planları belirlenen tarihi doku ve/veya estetik stratejileri içermeli (5)
- Demografyanın artması ile koruma alanlarında sit alanlarında yerleşmeyle ilgili sorunların giderilmesi (sulak orman, 1 dönüm tarım alanı) (7)

- Artık her köyün yolu var. Köye hizmet sektörünün gelmesi kırsal alanda kalmayı sağlamıyor. Ekonomik politikalar belirlenmeli.
- Kentten kırsala göçen kişilerin ihtiyaçtan daha büyük yöre mimarisine uygun yapılmayan konutlar (3)
- Doğa ve kültür koşullarına uygun geleneksel sivil mimari örneklerinin korunamaması (3)
- Yörenin kültür gelenekleri ve yaşam biçimlerine göre tip projeler yapılması (3)

3.4. SORUN AĞACI ÖNCELİKLENDİRME ANKET SONUÇLARI

Çalıştayda üretilen sorun ağaçları içerisinde katılımcılar tarafından oylanarak en önemli bulunan sorun alanları tüm katılımcıların oylamasına sunulmuş, oylama altılı likert ölçeği kullanılarak yapılmıştır. Bu oylama sonucu ile tüm katılımcıların belirlenmiş temel sorun alanlarındaki önceliklendirme sıralamaları elde edilmiştir. Bu sıralama sonucu eylem planının önceliklendirilmesinde, uygulama sürecinin hangi temadan başlaması gerektiği sorusunun yanıtlanmasında kritik önemde bir girdi oluşturmaktadır. Bu oylama sonuçlarına göre belirlenen sorun alanlarının önem sırası aşağıda verilmektedir²:

Öncelik	Masa No	Masa Teması	Ana Sorun
1	6	Kırsal Yerleşme Planlaması	Planlama sisteminde (mevcut) kırsal alan planlamasının önemsenmeyerek özgün bir yaklaşımın olmaması
2	1	Kırsal Alan Veri Tabanlarının Hazırlanması	Kırsal alanda veri tabanının oluşturulmasında, veri paylaşımı, entegrasyonu, üretimi vb. eksiklikler
3	3	Kırsal Alan Kaynak Duyarlılık Haritalarının Hazırlanması	Kırsal planlamada ekolojik altlığın olmaması ve oluşturulmasına ilişkin yaklaşımın olmaması
4	5	Kırsal Gelişme Çerçeve Politikaları	Kırsal alandaki politikaların eksik olması
5	4	Kırsal Alan Tipolojileri	Kırsal alan tipolojilerinin oluşturulmasında sistematik verinin toplanmasına yönelik sorunlar
6	8	Kırsal Alanda Yapılaşma Koşullarının Belirlenmesi	Yerleşim doku ve yapısında ortaya çıkan bozulmalar
7	2	Kırsal Alan Arazi Kullanımının Tespiti	Nihai arazi kullanım haritalarının olmaması
8	7	Kırsal Yerleşme Eylem Planları	Eylem planlarının başarısızlıkla sonuçlanması

² Bu sorun sıralamasında yukarıdan aşağıya sorunlar katılımcılara göre daha önemli görülenden daha önemsiz görülene doğru sıralanmıştır.

3.4. ÇALIŞTAYDA OLUŞTURULAN EYLEM PLANLARI

Çalıştayın ikinci gününde katılımcılardan, yapılan sorun ağacı çalışmalarından yola çıkılarak KOKAP Projesinin uygulanması için birer eylem planı oluşturulması istenmiştir. Her bir tematik grup, kendi fikir üretme dinamiklerine uygun olarak birer eylem planı önerisi geliştirmişlerdir.

Bu öneriler aşağıda görülebilir³:

Masa No.	Eylem Önerisi
1	1. KOKAP Projesinin uygulanmasına yönelik proje çalışma grubunca tanımlanacak bir kırsal CBS çalıştayının yapılması.
	2. Kırsal alan planlamasında kullanılacak verileri üreten kurum ve kuruluşların hem yönetici hem de ilgili teknik personelinin katılımı ve Bakanlıklar arası protokol ile bağımsız bir "kırsal alan veri tabanı çalışma grubunun" oluşturulması.
	3. Veri tabanına yönelik mevcut durum analizinin yapılması. Ülke uygulamalarının incelenmesi (veri tabanı yapısı, veri standartları) Bilgi toplumu stratejisi, e-devlet stratejisi eylem planı ve TUCBS oluşturulması.
	4. Her kurumun kendi coğrafi veri paylaşım servisini kurup Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na sunulması
	5. "Bilgi paylaşıkça çoğalar" mantığıyla "Ulusal Kırsal Veri tabanı" oluşturulması ve ücretsiz olması. (KOKAP projesindeki kırsal planlama için kurumlardan gelecek verilerin ücretsiz olması.)
	6. İdarelerin, CBS'ye uyumlu akıllı haritalar üretimini sağlayacak yasal düzenlemelerin kendi mevzuatlarında yapılması. Veri üretimi için ortak standart belirlenmesi. Özel idarelerin güncel, güvenilir; kanun doğruluğu plan ölçeğine uygun konumsal verilerin; Büyük ölçekli haritada ve harita bilgilerini üretim yönetmenliği standartlarına uygun olarak üretilmesi yönünde ortak görüşün oluşturulması.
	7. Kurumların arşivinde olan verilerin mevcut sisteme uygun hale dönüştürülmesi. Süre verilerle en kısa sürede gerçekleştirilmesi ve bu konuda bütçe oluşturulması. Veri envanterinin çıkarılması. Köy detayında coğrafi mikro verilerin oluşturulması.
	8. Farkındalık/bilgilendirme çalışmalarının ve hizmet içi eğitim yapılması. (Kurumlara tanıtım, yerele tanıtım, özele tanıtım, veri grupları ile ilgili olabilecek paydaşlarla tanıtım.)
	9. Hassas, kaliteli veri toplanması için önemli bir bütçe ayrılması
	10. Belediyelerle eşgüdüm sağlanacak coğrafi veri altyapısının oluşturulması
	11. Büyükşehir Belediyelerinde ve Bakanlık taşra müdürlüklerinde CBS uzmanı ve tekniklerinin olmasının sağlanması. Merkezi teşkilatın ve yerel yönetimlerin CBS ve veri tabanı (kırsal alana yönelik) konusunda uzman ön lisans/lisans/yüksek lisans CBS çalışanı istihdam zorunluğu sağlayan yasal düzenlemeler.
	12. Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanmış yönetmenliğin, diğer eylemler dahilinde genişletilmesi kurumların ulusal CBS kurulması ve yönetilmesi hakkındaki yönetmenliğe uygun olarak coğrafi veri üretimini yapmaları ve verilerini coğrafi veri servisi (WMS, WFS...) paylaşmaları (verinin güncelliğinin devamı için).
	13. Kurumlar arası birlikte çalışabilirliğin sağlanması için coğrafi verilerin ve servislerin paylaşımı Ulusal CBS Yönetmenliğinde belirlenen birlikte çalışabilirlik esaslarına uygun yapılması.
	14. KOKAP Projesi ile tanımlanan tüm aşamaların detaylarını özetleyen planlama/tasarım el kitabının, Bakanlık yerel kuruluşlarında temel bir uygulama dokümanı olması.

³ Çalıştay masalarının eylem planlarının 8 no'lu masa dışında benzer formatta eylem ifadesi şeklinde ortaya konduğu, 8 no'lu masanın ise daha gelişmiş bir format kullandığı görülmektedir. Bu sebeple 8 No'lu masa'nın eylem planı önerisi ayrı bir tablo olarak verilmiştir.

2	1. Kırsal alan planları oluşturulması
	2. Yerleşme uygunluk haritalarının oluşturulması.
	3. Kırsal alan tanımlamasının yapılması, sınırlarının çizilmesi.
	4. Arazi kullanım planlarının CBS'den yararlanılarak kurumların ortak platformlarında hazırlanması ve güncellenmesi.
	5. Ülke genelinde Tarım Arazilerinde Topplulaştırma işlemlerinin tamamlanması.
	6. Köy gelişme alanlarında sorumlu kurumun net olarak belirlenmesi.
	7. TUCBS(UKVA) bağlamında kırsal alanla ilgili tüm verilerin bir konumsal veri alt yapısı bileşeni olarak sistemde bulunmasının sağlanması.
3	1. Ekosistem tabanlı ekolojik duyarlılık haritalarının hazırlanmasında veri katmanları ve veri setlerinin net olarak tanımlanması. Öz nitelik verileri tablosunun hazırlanması.
	2. Ekolojik duyarlılık haritalarıyla net olarak hangi katmanların ve kurumsal haritaların neler olduklarının ortaya konulması.
	3. Ülke, mekânsal planlama kademelenmesinde üst ölçekli mekânsal stratejiyi planlarından bölge planlarına, çevre düzeni planlarıyla nazım ve uygulama imar planlarına yönelik ekosistem tabanlı ekolojik planların geliştirilmesi.
	4. Üst ölçekte verilen ekolojik kararların alt ölçeklerde uygulanmasını garanti altına alınacak koşulların belirlenmesi.
	5. Kurumsal örgütlenmenin ve sahipliğin net olarak tanımlanarak kurumsal koordinasyonun sağlanması ve ekolojik duyarlılık haritalarının çok disiplinli ve çok boyutlu olarak hazırlanmasının yönetimi.
	6. Planlama sistemi içerisinde ekolojik tabanlı veri ve bilginin sunulması için kılavuzun hazırlanması.
	7. Halkın çok farklı katmanlarının ve farklı yaş gruplarının çevre konularında bilinçlendirilmelerine yönelik ekolojik duyarlıklarının ve farkındalıklarının artırılması için kurumsal ve toplumsal eğitim süzgecinden geçirilmesi bunun yapılabilmesi için ise toplumsal sahiplenmeyi sağlamaya yönelik sivil toplum inisiyatiflerinin güçlendirilerek toplumun çevre konularındaki eğitimini entegre etmek ve bilgili- ilgili toplum yaratmak hedeflenmesi.
	8. Kent konseyinin aktif hale getirilerek kırsal alanları da kapsayan bir biçimde etkinliğinin artırılması.
	9. KOKAP projesi kapsamında geliştirilen yöntemin diğer yöntemlerle alana bağlı olarak desteklenmesi (Diğer yöntemlere gerek görülürse yer verilecektir. Bunlar su süreci fonksiyonu, Habitat fonksiyonu, yüzey akışı fonksiyonu, erozyon süreci, bio-klimatik konfor ve biyolojik çeşitlilik fonksiyonudur vb. ...)
	10. Ülkemizde oluşturulan peyzaj atlası kapsamında bu projeye ortaya konan ekolojik duyarlılık haritalarının peyzaj karakterizasyon süreciyle entegre olarak yürütülmesi.
4	1. Yok olmaya yüz tutan kırsal alanların korunmasının önceliklendirilmesi.
	2. Kırsal alanlara ilişkin sistematik, amaca uygun veri toplanması için yasal düzenleme yapılması.
	3. Kurumlar arasında sistematik veri toplama için işbirliğinin sağlanması
	4. Tipoloji kavramının mevzuata yansıtılması
	5. Yerel sınıflandırmayı uygulayacak veya uygulamasını kontrol edebilecek Bakanlıkta bir birimin oluşturulması ve çekirdek bir kadronun eğitilmesi
	6. Kırsal alan sınıflamasının periyodik olarak yapılmasını sağlayacak sistemin kurulması

5	1. Politikalar yerel, bölgesel (tipoloji) bağlamında çeşitlendirilmeli.
	2. Çerçeve politikalarla bağlantılı yerelle birlikte yerele özgü politikalar üretilmeli.
	3. Geleceğe yönelik senaryoların belirlenmesi ve hazırlanması. Bunlara dayalı politikalar üretilmesi
	4. Çerçeve politikaların tabandan tavana aktarımla belirlenmesi
	5. Kurumsal kaynakların (fonların) değerlendirilmesinde bilgi akışının ve yönlendirilmesinin sağlanması (Ulusal Kırsal Kalkınma Ağı'nın Kurulması)
	6. Yerel eylem gruplarının oluşması ve kendi stratejilerinin belirlenmesi (komisyon) Bu eylem gruplarının mevzuatta tanımlanması.
	7. Tüm sürecin katılımcı bir anlayışlar şeffaf bir yöntemle yapılması.
	8. Üretici örgütlerinin etkinleştirilmesi ve geliştirilmesi (ekonomik çeşitlilik maddesine yönelik katılım içinde geçerli- süreçte yer almalı).
	9. Kaynakların etkin kullanımı için belirlenen politikaların önceliklendirilmesi.
	10. Seçilmişlerin (yerel ve merkezi) mazbatalarını almadan önce toplum yararı başta olmak üzere planlama politika, kalkınma konularında eğitim alması.
	11. Politika oluşturulma sürecinin ilke ve kurallarının mevzuat kapsamında tanımlanması.
	12. Önerilen proje kapsamında plan kademelenmesi içinde kırsal alanlara özel gelişme planlarının tanımlanması ve mevzuat çalışması yapılması.
6	1. Şehir ve bölge planlama bölümlerinde lisans ve yüksek lisans düzeyinde kırsal alan uzmanlaşması sağlanması (konunun YÖK ve TUPOB - Türkiye Planlama Okulları Birliği - nezdinde gündeme getirilmesi).
	2. Kurumsal meslek elemanlarının (Bakanlık ve yerel teşkilatların nicelik ve nitelik olarak güçlendirilmesi).
	3. Mevcut planlama kademelenmesi ve mevzuatı içinde kırsal alanın tanımlanması ve sınıflanması.
	4. Kırsal alan planlamasında yer alacak ekipte uzmanlaşma gözetilmesi ve bu uzmanlar için, lisansüstü düzeyde çalışmalar, konu ile ilgili yeterli çalışmalar, yapmış olmak koşullarının belirlenmesi
	5. Kırsal alan plan yapım yönetmeliğinin hazırlanması
	6. Büyükşehir ve büyükşehir statüsünde olmayan illerde il, ilçe, kasaba, köy düzeyinde bir pilot çalışmanın yapılması.
	7. Üst ölçekten alt ölçeğe kırsal yerleşik alanın belirlendiği her planda belirlenen yerleşik alan sınırının bir alt ölçeğin planlama sınırı olmaması için gerekli önlemlerin alınması. (Yerleşim düzeni, yapı işlevlerine bağlı olarak bu sınır belirlenmelidir.)
	8. Planlama birimlerine bağlı olarak yerel ve merkezi yönetimin planlanmaya yönelik (kırsal planlanmaya) idari birimlerin kurulması.
	9. Üst ölçekli planlarda kırsal alanların sosyo-ekonomik ve kültürel, özgünlüklerini gözetilen stratejinin üretilmesi.
	10. Kentsel alanlara yakın kırsal alanlarla tarımsal faaliyetlerin sürdürülmesine yönelik düzenlemenin yapılması (Teşvik, destek, prim vb. sistemlerin, emlak vergisiyle oluşan gelirden pay almak). Farkındalıkların katılıma yönelik bilinç düzeyinin artırılmasına yönelik çalışmalar (eğitim, bilgilendirme) yapılması.

6	11. Kırsal alan planlamasında kurumlar arası eş güdünün sağlanması.
	12. Kırsal alan planlamasında da “ Teknik Şartlaşma ’sının oluşturulması. Teknik şartlaşmasının (rehberin) kırsal alan planlamasında uygulanacak adımları içermesi.
	13. Kırsal Alan Planlamasında kullanılan tanımların “ortaklaş”tırılması.
	14. Büyükşehir statüsü dışındaki illerde kırsal alanları/yerleşmeleri içeren “zorunlu” bir planlama çalışmasının yapımına yönelik düzenlemenin yapılması.
	15. Plan değişikliğinde noktasal, parçacı değişiklikler yerine bütünün değişikliklerinin yapılması.
	16. Plan uygulama araçlarının tanımlanması.
7	1. Kırsal alan planlamasında inovatif yaklaşımların benimsenmesi ve uygulanması
	2. Kırsal alan planlanmasında “Çalışma Analizi” nin yapılması
	3.”Yerel İnisiyatifin” güçlendirilmesi. Merkezi yönetimin vesayetinin kaldırılması.
	4. Yerel farkındalığın artırılması ve eğitimlerin düzenlenmesi, deneyim paylaşımına yönelik çalışmaların yapılması
	5.Dezavantajlı grupların da katılımının güçlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılması (etkin katılımın sağlanması/eşit katılım).
	6. Finansal sorunların giderilmesi için ulusal ve uluslararası proje desteklerinin alınmasına yönelik çalışmaların yapılması.
	7. Yerel ortaklık ve işbirliğinin sağlanması.
	8. Eylem planlanması öncesinde gerekli mevzuat düzenlemelerinin yapılması.
	9. İzleme-Değerlendirme (süreçlerinin) mekanizmasının çalıştırılması.
	10. Yerel eylem planlarının ulusal eylem planları ve mekânsal planlarla ilişkisinin sağlanması.
	11. Uygulama aşamasındaki aktörlerin tanımlanması.
	12. Eşitlik ilkelerinin planlama ve uygulamada “sosyal adalet ve esneklik” temel alınması.
	13. Planlama-Uygulama bütünlüğünün sağlanması.
	14. Aşağıdan-Yukarıya planlama tipinin benimsenmesi.
	15.Eylem planları hazırlık çalışmalarında yer alacak ekibin mesleki yetkinliğinin olması.

8. MASA ÖNERİ EYLEM PLANI

Eylem No	Eylem	Düzenleyici Kurum	İlgili Kurumun Paydaşları	Vade			Denetimi Yapacak
				Kısa	Orta	Uzun	
1	Kırsal mimari yerleşme ve yapılaşma politika ve ilkelerinin belirlenmesi • Arsa spekülasyonunun önlenmesi • Arsa payının kamuya dönmesine yönelik yasal düzenlemeler • Kırsal yerleşmeleri koruma altına almak ve kırsal peyzaj siti • ilgili mevzuatların ortaklaştırılması	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler, Valilik Meslek Odaları, STK'lar, Üniversiteler, Yerel Halkın Kendisi	Tedbirler	Politikaların kendisi	Uygulama denetleme	Bakanlık Yerel Yönetim İl Müdürlükleri Tüm Paydaşlardan oluşan komisyon
2	Yerelde kırsal birimlerin kurulması • Farklı meslek gruplarından ilgili uzmanların bir araya geldiği çalışma grupları • Bölgesel enstitülerin kurulması	Yerel Belediye, Özel İdare, Bakanlık *Bakanlıkta kırsal birimin oluşturulması	Danışmanlık hizmeti verecek gruplar. Koruma kurulları, Yerel uygulama ajansları	Oluşturulması	Yaygınlaştırılması	Uygulam denetleme	Bakanlık
3	Kırsal alan kaynak potansiyellerinin belirlenerek üretim sektörlerinin geliştirilmesi • Yerel yapı ustalığı eğitimi • Halkın bilinçlendirilmesine yönelik eğitim	Bakanlık, Yerel Yönetim	Uzman danışmanlar, STK'lar, Üniversiteler, Kalkınma Ajansları, TÜBİTAK, DPT, Özel sektör, Meslek Odaları	Projelerin geliştirilmesi	Yaygınlaştırılması	Geri besleme	Tüm Paydaşlar

4	Kırsal mimaride veri bankasının oluşturulması • Mimari mekan oluşumu ve sosyo kültürel kimlik veri tabanı • Yapı biyoloji ve konfor analizlerine ilişkin veri tabanının oluşturulması	Bakanlık, Üniversite, TÜBİTAK	Yerel Belediyeler, Ajanslar, STK, Koruma Kurulları, İlgili meslek odaları, Enstitüler, İlgili Araştırma Merkezleri	Acil	Acil	Acil	Yerel Üniversite İlgili Kurumlar	Yerel Üniversite Diğer Üniversite İlgili Uzmanlar	Üniversite TÜBİTAK	Koruma Kurulları İlgili STK'lar Halk
5	Kırsal yerleşme mimarisinin korunması ve yeni yapılaşmada kırsal tasarım rehberi ve temel mimari ilkelerin belirlenerek hazırlanması	Kültür ve Turizm Bakanlığı	Tüm paydaşlar	Acil	Acil	Acil	Yerel Üniversite İlgili Kurumlar	Yerel Üniversite Diğer Üniversite İlgili Uzmanlar	Üniversite TÜBİTAK	Koruma Kurulları İlgili STK'lar Halk
6	Yerel malzemenin kullanımı (kaynak sürekliliğini sağlamak için) yapı üretim tekniğinin yerere uygun geliştirilmesi • Geleneksel malzemenin geliştirilmesi ve yerere uygun yapım teknolojilerinin araştırılması	Üniversite, İlgili Birimler	İlgili uzmanlar	Acil	Acil	Acil	Yerel Üniversite İlgili Kurumlar	Yerel Üniversite Diğer Üniversite İlgili Uzmanlar	Üniversite TÜBİTAK	Koruma Kurulları İlgili STK'lar Halk
7	Kırsal yerleşimlerde yaz-kış kullanımına ilişkin yapı stoğuna ilişkin esnek kullanım ve tasarım ölçütlerinin belirlenmesi	Üniversite, İlgili Birimler	İlgili Uzmanlar TÜBİTAK STK'lar Özel Sektör *Malzemelerin meslek odaları	Acil	Acil	Acil	Yerel Üniversite İlgili Kurumlar	Yerel Üniversite Diğer Üniversite İlgili Uzmanlar	Üniversite TÜBİTAK	Koruma Kurulları İlgili STK'lar Halk
8	Kırsala ilişkin eylem planları ile ilgili çalışmalar ve projelerin devamlılığını geri beslemelerle sonuçlandırılması	Bakanlık	Kalkınma Bakanlığı, ilgili idari birimler, STK'lar, Kalkınma Ajansları	Acil	Acil	Acil	Yerel Üniversite İlgili Kurumlar	Yerel Üniversite Diğer Üniversite İlgili Uzmanlar	Üniversite TÜBİTAK	Koruma Kurulları İlgili STK'lar Halk
9	Kırsala ilişkin kurulacak ilgili birimlerin hizmet içi eğitiminin sağlanması	Bakanlık	Üniversite, Meslek Odaları, Kalkınma Ajansları	Acil	Acil	Acil	Yerel Üniversite İlgili Kurumlar	Yerel Üniversite Diğer Üniversite İlgili Uzmanlar	Üniversite TÜBİTAK	Koruma Kurulları İlgili STK'lar Halk

ÇALIŞTAYDA ELDE EDİLEN METAVERİNİN ANALİZİ

1. METAVERİ ANALİZ YÖNTEMİ

Çalıştayda elde edilen metaveriler iki ana kategoride ayrıştırılmıştır. Bu kategoriler tekil kavramlar ve kavramsal ifadelerdir. Türkçede sık kullanılan bağlaçlar ve zarflar elenmiştir. Bu iki kategorideki kavram yığını toplamda 176 adet tekil veri içermektedir. Bu veriler, tercih edilebilirlik, tekrar sayısı ölçütleri üzerinden yeniden değerlendirilmiş ve 0,1 güven aralığının altında kalan tercih edilebilirliğe ve tekrar sayısına sahip olan tekil kavramlar elenmiş, veri sayısı 72'ye inmiştir. Tercih edilebilirlik ve tekrar sayılarının değerlendirilmesinde ki-kare testi uygulanmıştır. Burada, kavramların tercih edilebilirliği ile tekrar sayıları arasında bir benzerlik olup olmadığına bakılmış, benzerlik düzeyi düşük kavramlar elenmiştir. Analizde R istatistiksel analiz yazılımı kullanılmıştır. Kavramların içerik analizinde açık kaynaklı "textstat" uygulaması kullanılmıştır. Bu uygulama kullanıldıktan sonra seçilen kavramların diğer kavramlarla birlikte bulunma sayısı ve ilişkisellik durumu hesaplanmıştır. Bu hesaplamalar daha sonra, kavramların bir arada oluşturduğu kavram ağının çizilmesinde ve block diagram olarak adlandırılan, kavramların hangi düzeyde ilişkilendirildiklerine ilişkin şemanın çizilmesinde kullanılmıştır.

Kavramların bir arada tutarlı bir biçimde ilişkilendikleri doğrulandıktan sonra bu kavramların kendi aralarında nasıl bir ilişkileneceği yaratıldıkları ele alınmıştır. Bunun için bir formel ağ analizi yapılmıştır. Basitçe, elenen tüm kavramlar bir matrisle dönüştürülerek kendi aralarında kurdukları ilişki biçimine göre sıralanmışlardır. Bu sıralama daha sonra açık kaynak UCINET yazılımı ile bir sosyal ağ gösterimine dönüştürülmüştür. Ağ yapısında, kavramların farklı diğer kavramlarla bir arada bulunma olasılığına göre oluşan anlamlı kümeler bir arada ve farklı renklerle gösterilmiştir. Bu ağ analizinin yapılmasının sebebi, kavramların oluşturduğu farklı kümelenmelerin tespit edilebilmesidir. Bu şekilde ağ yapısı kullanılarak daha sonra kavramların kendi aralarındaki block diyagram yapısı oluşturulmuştur. Blok diyagram yapısı ile en önemli görülen kavramların hangi düzeylerde birbirleri ile ilişkilendikleri ele alınmaya çalışılmıştır. Daha sonra da faktör analizi iteratif bir şekilde kullanılarak temel kümelenmeler tespit edilmiştir.

2. METAVERİ ANALİZİ İŞİĞİNDA ÇALIŞTAY SONUÇLARININ NİCELİKSEL YORUMLANMASI

Çalıştayda elde edilen metaverinin ilişkisellik analizi yapıldıktan sonra, kullanılan kavram ve kavram öbeklerinin birbirleri, farklı masalar ve farklı masaların kendi içlerinde kurdukları ilişkisellik açısından analizi değerlendirilmesiyle kavramsal bir harita elde edilmiştir. Bu haritanın kullanılmasıyla birlikte temel sorun alanları ile eylem planlarını önceliklendirilme sıralanmalarına göre ilişkilendiren bir tablo elde edilmiştir.

Bu tablo, çalıştayda elde edilen tüm verilerin geçerlilik düzeyi en yüksek bir özeti içermektedir. Bu tablo aşağıda görülebilir:

1. MASA			
Sorun Alanı	Kök Sorun	Alt Sorun Alanları	Eylem
Kırsal Yerleşme Planlaması	Mevcut Planlama Sisteminde Kırsal Alan Planlamasının Önemsizliği ve buna dayalı özgün bir planlama yaklaşımının bulunmaması	Mevcut planlama sisteminde kırsal alan planlama sürecinin tanımsız olması	Kırsal alan plan yapım yönetmeliğinin oluşturulması ve buna uygun bir pilot çalışma yapılması
		Kırsal Alan Planlaması konusunda yeterli ve yetkin teknik elemanların eksikliği	Yükseköğretim kurumlarında ilgili meslek alanlarının eğitim/öğretiminde kırsal alan planlaması konusunun bir ihtisas alanı olarak ele alınabilmesi için gerekli girişimlerde bulunulması
		Kırsal Alan Planlaması konusunda idarelerin kapasite eksiklikleri	Kırsal alanlarda planlama yetkisi bulunan kurumlar için bir kapasite geliştirme programının uygulamaya konması
		Kırsal alan planlaması konusunda kent çeperlerinde ve büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde planlama sistematığının belirsizliği	Büyükşehirlerde kentsel yerleşik alan dışı kırsal alanların planlanmasında kırsal alan planlaması ilke ve koşullarının belirlenerek mevzuata eklenmesi

2. MASA			
Sorun Alanı	Kök Sorun	Alt Sorun Alanları	Eylem
Kırsal Alan Veri Tabanlarının Hazırlanması	Kırsal alanda veri tabanının oluşturulmasında, veri paylaşımı, entegrasyonu, üretimi vb. eksiklikler	Kırsal Alana ilişkin veri üretimi ve toplanmasında yaşanan sorunlar	Kırsal alana ilişkin mikro veri üretmesini sağlayacak biçimde başta büyükşehir belediyeleri olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerine kaynak konulması ve gerekli kurumsal yapılanmanın oluşturulması
		Kırsal alana ilişkin hassasiyete sahip coğrafi bilgi işlem altyapısının oluşturulması	Ulusal kırsal veri tabanı mimarisinin ve standartlarının açık kaynak olarak oluşturulması ve kullanımına açılması

3. MASA			
Sorun Alanı	Kök Sorun	Alt Sorun Alanları	Eylem
Kırsal Alan Kaynak Duyarlılık Haritalarının Oluşturulması	Kırsal planlamada ekolojik altlığın olmaması ve oluşturulmasına ilişkin yaklaşımın olmaması	Ekolojik kaynak duyarlılık haritalarının bulunmaması	Ekolojik kaynak duyarlılık haritalarının hazırlanması konusunda ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerine kaynak konulması ve gerekli kurumsal yapılanmanın oluşturulması
		Ekolojik kaynak duyarlılık haritalarının planlama sisteminde gerektiği gibi yer bulmaması ve farkındalık eksikliği	Ekolojik kaynak duyarlılık haritalarının her ölçekte ve türde mekânsal plan yapımında hazırlanma ve kullanım esaslarının mevzuata eklenmesi

4. MASA			
Sorun Alanı	Kök Sorun	Alt Sorun Alanları	Eylem
Kırsal Gelişme Çerçeve Politikaları	Kırsal Alan Politikalarının eksikliği	Kırsal alan gelişme politikalarının yerele özgü çeşitliliğe sahip olmaması	Kurumsal kaynakların (fonların) değerlendirilmesinde bilgi akışının ve yönlendirilmesinin sağlanması (Ulusal Kırsal Kalkınma Ajının Kurulması)
		Kırsal alan gelişme çerçeve politikalarının belirlenmesi ve uygulanmasında kırsal alanda kapasite eksikliklerinin bulunması	Kırsal alan gelişme çerçeve politikalarının belirlenmesinde kapatılan köyleri katılımcı sürece dâhil edecek bir örgütlenme modelinin oluşturulması

5.MASA			
Sorun Alanı	Kök Sorun	Alt Sorun Alanları	Eylem
Kırsal Alan Tipolojileri	Kırsal alan tipolojilerinin oluşturulmasında sistematik verinin toplanmasına yönelik sorunlar	Kırsal alan sınıflandırmasına ilişkin belirsizliklerin bulunması	Kırsal alan konusunda geliştirilen sınıflandırma ve tipolojileri sürekli olarak güncelleyecek bir referans kuruluşu oluşturulması
		Kırsal alan tipolojisi kavramının mevzuata yansıtılmasında yaşanan sorunlar	Oluşturulacak referans kuruluşun değerlendirme süzgecinden geçirilerek yerel yönetimler ve imar mevzuatına yansıtılacak esnek bir tipoloji yapısının oluşturulması ve mevzuata yansıtılması

6.MASA			
Sorun Alanı	Kök Sorun	Alt Sorun Alanları	Eylem
Kırsal Alanda Yapılaşma Koşullarının Belirlenmesi	Yerleşim doku ve yapısında ortaya çıkan bozulmalar	Kırsal alandaki korunması gereken alanların doğasına uygun koruma statüsünün bulunmaması	Kırsal yerleşmeleri koruma altına almak için kırsal peyzaj siti benzeri bir koruma statüsünün belirlenerek mevzuata eklenmesi
		Kırsal alandaki yerel mimari değerlerin belirlenmesindeki sorunlar	Türkiye'nin kırsal yerel mimari ve peyzaj envanterinin oluşturulması
		Kırsal alandaki peyzaj değerlerinin korunmasındaki kurumsal sahiplenme ve yetki sorunları	Kırsal koruma alanında çalışacak kırsal koruma ihtisas kurumlarının uzmanların katılımları ile yerelde kurulmasının sağlanması
		Kırsal alanda yeni yapılacak yapılar ve kentsel çevrelerin tasarım kalitesinin artırılması	Kırsal alan kentsel tasarım rehberlerinin bölgesel ve yerel farklılıkları dikkate alarak oluşturulması
	Kırsal yerel mimarinin hammadde ve işçilik sorunları		Kırsal yerel mimarinin sürdürülebilirliği için yapı malzemesi temini ve yapı ustası yetiştirme programlarının oluşturularak uygulamaya konması

7.MASA			
Sorun Alanı	Kök Sorun	Alt Sorun Alanları	Eylem
Kırsal Alan Arazi Kullanımının Tespiti	Nihai arazi kullanım haritalarının olmaması	Kırsal alan arazi kullanım haritalarının elde edilmesinde karşılaşılan sorunlar	Belediyelerin kırsal alanla ilgili biriminin merkezi hükümetin de desteğiyle güncel kırsal arazi kullanım verilerini toplayacak ve sayısallaştırarak şekilde yapılandırılması
		Kırsal alanlara ilişkin olarak kırsal duyarlılığı bulunan plan tanımının bulunmaması	Kentsel yerleşik alan dışındaki alanlarda kırsal alan mekânsal planı benzeri bir planlama tanımının yapılması ve mevzuata eklenmesi

8.MASA			
Sorun Alanı	Kök Sorun	Alt Sorun Alanları	Eylem
Kırsal Yerleşme Eylem Planları	Eylem planları yapımı ve uygulamasında karşılaşılan başarısızlık sorunu	Kırsal alanda eylem planlamasını yapacak yerel inisiyatiflerin zayıflığı	Kırsal alanda valilik ve belediyelerin yol göstericiliğinde yerel aktörlerin katılımı ile oluşturulacak kırsal alan planlama birliklerinin oluşturulması
		Kırsal alanda eylem planlamasının mevcut planlama süreçleri ile kopukluğu	Mevcut stratejik planlar, bölgesel kalkınma planları ile ilişkili bir şekilde kırsal yerleşme eylem planı kavramının ilgili mevzuata eklenmesi

SONUÇ

TÜBİTAK tarafından Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı (KAMAG1007 Programı) kapsamında desteklenen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın müşteri kurum olduğu 108G173 numaralı "Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması: Bir Model Önerisi" Projesi 2011 yılında başlamış ve Karadeniz Teknik Üniversitesi ile Selçuk Üniversitesi'nin işbirliği ile yürütülerek tamamlanmış ve Proje Sonuçları Uygulama Planı TÜBİTAK tarafından 2015 yılı içerisinde onaylanmıştır. Proje sonuçlarının uygulanması konusundaki taahhüdümüzü toplam 24 aylık bu takvim içerisinde yerine getirmemiz beklenmektedir.

Proje Sonuçları Uygulama Planı kapsamında Bakanlığımızın "Müşteri Kurumun İhtiyaçlarına Yönelik Proje Çıktıları" doğrultusunda "Çıktıların Uygulama ve Yaygınlaştırma Adım ve Mekanizmaları" çerçevesinde ilgili tüm paydaşların katılımıyla proje sonuçlarının yaygınlaştırılması, uygulamaya dönük paydaş görüşlerinin alınarak uygulamasına yönelik eylem planı çıkartılması amacıyla Ankara'da bir Çalıştayın yapılmasını taahhüt etmiştir.

Bu kapsamda projenin sonuçları ve yapılan çalışmaları tüm ilgililere duyurulmak üzere, 55 kurum/kuruluştan kamu, akademi, sivil toplum kuruluşları ve ilgili tüm paydaşların katılımıyla "Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması -Bir Model Önerisi Projesi Sonuçları Değerlendirme Çalıştayı" 28-29 Nisan 2016 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Bu raporda, Çalıştayda elde edilen sonuçlar belgelenmiş ve belirli bazı istatistiksel yöntemlerin de yardımıyla analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarından yararlanılarak Çalıştayda önemsenen ve önceliklendirilen konular ortaya konmuş, önceliklerden yola çıkılarak güvenilirliği yüksek bir sorun/eylem planı derlemesi oluşturulmaya çalışılmıştır.

Kuşkusuz elde edilen sonuç yeniden paydaşlarla birlikte değerlendirilmeli ve geri dönüşler alınarak eylem planının daha anlamlı bir hale getirilmesi için çaba harcanmalıdır. Bu şekilde katılımcı süreç sürdürülerek kırsal alan planlamasına ilişkin olarak daha rafine sonuçların elde edilmesi sağlanabilecektir. Raporda hem ham hem de işlenmiş verilerin sunulması, çalıştay katılımcılarının elde edilen sonuçları tüm boyutlarıyla değerlendirmesine de olanak tanıyacaktır.

Çalıştayda katılımcıların KOKAP Projesinin uygulanmasına ilişkin olarak ortaya koydukları uzlaşmaya dayalı sorun analizleri ve buna bağlı eylem planı çalışmaları uygulama sürecini yönlendirecek önemli veriler sunmaktadır. Bu verilerin belki de en önemlisi, belirlenen sorun alanlarının uygulamaya yönelik olarak önceliklendirilmesidir. Çalıştaya katılan paydaşlar, KOKAP projesinin çıktılarının uygulamaya geçirilmesinde sırasıyla; mevcut planlama sisteminde kırsal alan planlama sisteminin tanımlanması, kırsal alan veri tabanının oluşturulması için gerekli altyapının oluşturulması, ekolojik duyarlılık haritalarının hazırlanması için gerekli çalışmaların yapılması, kırsal alan gelişimi için çerçeve politikaların belirlenmesi, kırsal alandaki yerleşme tipolojilerinin kırsal alanların özgünlükleri dikkate alınarak belirlenmesi, kırsal alanda özgün yerel mimari ile yapılaşma standartları arasındaki dengenin sağlanması, kırsal alan arazi kullanım altyapısının belirlenmesi ve arazi kullanım haritalarının oluşturulması ve son olarak kırsal yerleşmenin örgütlenmesine ve kırsal yatırımların belirlenmesine ilişkin sürecin belirlenmesi konularına odaklanılması gerekliliğini ortaya koymuşlardır. Bu önceliklendirme incelendiğinde, paydaşların öncelikle kırsal alan planlamasına ardından sosyo-ekonomik ve fiziksel gelişime, son olarak da örgütlenme ve süreç yönetimine ilişkin adımların atılmasına ilişkin görüşler beyan ettikleri söylenebilir.

Bu tür bir önceliklendirme, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yetki sınırlarının ötesinde çıktılar üreten KOKAP Projesinin öncelikli olarak kırsal alan planlamasına ilişkin gerekli mevzuatın düzenlenmesi ile uygulamaya geçirilmesi yönünde bir adıma işaret etmektedir. Bu mevzuat doğal olarak planlama

süreci, veri ve harita üretimi, yapılaşma sürecinin yönetimi gibi unsurları şekillendirecektir. Bu adım atıldıktan sonra da, kırsal yerleşmelerin gelişme ve kalkınmasına, örgütlenmesine yönelik düzenlemelerin kurumlar arası eşgüdüm ve işbirliği ile gerçekleştirilmesi öngörülebilir. Bu tür bir yol haritasının ayrıntıları üzerinde ayrıca çalışılması gerekmektedir.

Bu raporda, belirli bir zamanda bir araya gelen uzmanların kırsal kalkınma konusunda KOKAP Proje çıktılarından hareketle ve belli bir moderasyon yöntemiyle ortaya koydukları görüş, algı ve yaklaşımlar ortaklaştırılmış ve analiz edilmiştir. Rapor kendi içerisinde bir bütün olmakla birlikte, Çalıştay sürecinin getirdiği kısıtlara da tabidir. Bu sebeple bu rapor kolektif bir çabanın anlamlı bir ürününü ve özetlemesini ortaya koymak için hazırlanmıştır. Raporda ortaya konan veriler ve sonuçlar, başta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olmak üzere tüm paydaşlar tarafından ayrıca değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmelidir. Benzer konularda daha sonra yapılacak çalıştay ve kolektif çabalar zaman içerisinde çalıştay verilerinin daha anlamlı bir çerçeveye oturtulmasına da katkıda bulunacaktır.

EK 1. BUZ KIRMA ETKİNLİĞİNDE İFADE EDİLEN ANILARIN DÖKÜMÜ

MASA 1:

- 14 yaşına kadar tüm turizm faaliyetleri ekolojik olarak köyde gerçekleşmiş.
- Ardahan'da görev için gittiğim köyün yaylasına 4-5 çocukla yaylaya eşek üstünde gitmiştik.
- Köy ekmeği & Şehir ekmeği. Şehre gidip dönen babamdan şehir ekmeği ve helva bekledim.
- 1976 Harman zamanı Ramazan. Testiyi soğuttunuz mu? diye sordu dayım. Akşam sadece su içip uyudu. Yaklaşık 20 saat çalıştılar.
- Ben oğlumla yüksek bir tepeden kardan aşağıya inmeye çalıştık. Ona çok zor geldi.
- Trabzon Yomra, Özdil belediyesi, gelişmiş, hayvancılık, fidanlık- bağ bahçe, pr. Arazi, ucuz, köy pahalı, yol.
- İstanbul Avcılar'da bahçe içinde bir ev otururken meyve ağaçlarıyla haşır neşir olunması, şuanda böyle bir ortamın olmaması.
- Çeşmeye bağlı bir köydeki geçmişteki yaşamı, şu anda özlüyorum, köy kentleşmiş oldu.
- 2004 yılında Çoruh Vadisi Islah Projesi kapsamında Artvin- Erzurum civarındaki ilçelerde araştırma yaparken şevşatlar bir köyüne gittim. Köyde bir çift bizi misafir etti. Yöresel ürünleri taktık. Misafirperverlikleri çok hoşuma gitti. Memnuniyetle ayrıldık. Dr. Coşkun Şerefoğlu.

46

MASA 2:

- Köydeki köpeklerden bizi koruyan ve bize rehberlik eden köpek köyü rahatça dolaşmamızı sağlamıştı.
- Köye çocukken gittiğimizde, sabah yavrusu olan bir ineğin buzağısı ilgi odağıydı. Gerçekten dişleri yok mu? okşarken baş parmağımızı emmek istemesi çok hoş gelmişti bir insan bebeği gibi. Ayakta da zar zor duruyordu. O gün ilgi odağı olmuştu.
- İzmir Birgi patates ikram eden teyzenin yaptığı patates hayatımda yediğim en güzel patatesti.
- Yumurta kaynatmışlar oldukça fazla.
- Afet işleri çalışanları yolda kalmışlar.
- Köpekler kovalamış, çok korkmuşlar.
- Anneannemin köy evinin önünde kül suyuyla bizi (abimi ve beni) yıkaması... (Muğla- Kavaklıdere Çavdır Köyü)
- Köy yerleşim yerine uzak alanda arazi tespiti yaparken arabadan uzak alanda koyun sürüsünün 6-7 tane köpek koşarak bize geldiğinde biz ekip olarak yere oturduk. 5 dakika köpekler bize baktı biz köpeklere sessiz baktık. Daha sonra köpekler zarar vermeden uzaklaştı.

- Bingöl Karlıova yolunda aracımız yolda kalmış, yürüyerek karşıca köyüne ulaşmıştık.
- Misafirlikteyiz İnegöl- Kulaca Köyü tek yumurta yemek istedim. Bir tencere dolusu kaynamış yumurta geldi.

MASA 3:

- Çankırı yapraklı ilçesinde, Röleve çalışması yaparken, köyün yerleşik teyzelerinin daveti üzerine avluda benimle sık sık görüşmek ve sohbet etmek istediler, bende onları kırmak istemiyordum. Ancak bu sohbetle arkadaşlarımla çalışma ortamını aksattım.
- Kardeşim Tunceli'de köyde. At var at da heybe, heybede tuz. Biz çocuklar atı almaya karar verdik. Önce heybeyi aldık. İçindeki tuzu ormanda döktük. Meğer o tuz eniştemişmiş. Azarı yiyince gidip tuzu döktüğümüz yerden geri heybeye doldurduk.
- Köyde orman içinde yürüdüm ve yolu çıkmak için çaba harcadım ama dönüyor hep aynı yere geliyordum ve daha sonra yolu bulduğ pazardan gelen arabalarla köye döndüm.
- Organik ürün tedarik etmek için kırsal yerleşim yerlerine gidiyorum. Semra Güray, Orman Su İşleri Bakanlığı
- Subay çocukluğumuzun geçtiği kırsal alanda deneyimlediğim hayatı unutamiyorum. Tuğba hocam
- Çanakkale'de Çanakkale Savaşının geçtiği köylerden birinde taş fırından çok güzel kokular ekmeğin kokusu geliyordu. İçimizden keşke bir ekmeğin kokusunu alabilsek demiştik. Bir teyze bize ekmeğin kokusunu verince parasını ödemek istedik. O ise buradan geçen ...
- Kırsal alanın kendine özel doğası nedeniyle hazırlıklı ve tedbirli olmak gerektiğini Olimpos ve Sümela Manastırına çıkarken yaşadık. Şapkam uçtu, ayakkabılarıma dikenler battı ve yuvarlandım.
- Sevgili arkadaşım Osman Uzun beyefendi Kıra (köye) anneannesinin yanına gittiğinde keçiler sağılırken başlarını tutma ve tavuklar yumurtalayıp gıdıkladığında tane yumurtaları toplayıp pişirerek yemenin lezzetini anlattı.
- Artvin Şavşat Yayla evi yapılacak, temel için taş getirilmesi gerekiyordu. Kayıköy tarafında iyi taşlar var ve oradan getirilecek. Ancak traktörlerin büyük lastiği patladı ve kimse yok. Traktör lastiğini eldeki son ile yapıştırıp ve lastiği şişirmek 2 saat almış ancak çok zorlanmışlar. Sivrisinekler hücum ediyordu. Sonra köylü..... Yeşil yaprak yakıtılar ve sivrisinekler uzaklaştı.

47

MASA 4:

- Öğrencilik yıllarında tüm öğrenciler okul tatil olsun diye beklerden ben yazın tatil bitse de şu işlerden kurtulsam derdim.
- Babamın doğum büyüdüğü yörede ilk defa kuzu kucakladım. Ben kızımdayken bunu yapmasını isterim.
- Isparta da olan çalışmada yörük kültürünü yaşatan teyzeye kente gitmek ister misin diye sorunda kentte yolunu bulamayacağını söyledi. Mekan algısının değişimine örnek oldu bizim için.

- 10 yaşlarındaydım köye kentten yazları gelirlerdi (arkadaşlarım) . Bizde arkadaşlarımızın dedesinin sigaralarını yürütüp, sonra arkadaşlarla tarlaya gider onlarla birlikte içerdik.
- Herkes bizim misafirimizdir dedi. Köy ve kent farkı, paranın değil misafirperverliğin önemi ortaya çıktı.
- Urfa'da 6 yaşlarındayken, ilkokuldayken yaz tatilini genellikle köyde geçirirdim. O dönemlerde su ve elektrik olmadığı için köylü suyu dışarıdan getirirdi. O dönemde suyu getiren at- eşek.
- Tuvaletin bahçede olması sebebiyle tuvalete gitme korkusu
- Ağaca çıkıp sonra inememek
- Ankara/Beypazarı Uruç Köyünde anneannem hala oturmakta. Küçükken anneannem ineklerine torunlarının ismini koyardı. Ancak torun çok olunca bir türlü benim ismime sıra gelmezdi. Bende çok üzülürdüm. Şu an tabi inek/koyun kalmadı köyümüzde L
- Balıkesir Ayvalar..... köyü dedemin 3 oğlundan birisi olan babam dedemin yanında köyde kalmıştır. Dedem beni dere kenarındaki bahçesine götürürdü. Annem babam beni bulamayınca ararlardı. Dedemde kesinlikle ben götürdüm, getirmediğim geriye demezdi. Daha sonra süregelen zamanlarda annemle babam çözümler buldular.

MASA 5:

- Yengemlerle onların köyüne ara ara giderdik. Onlar bensiz de gidiyorlardı. Beni köydeki ekiyorlardı.
- Küçükken domates tarlasında domates toplarken ellerim acıyordu ve hiç tanımadığımız köylünün domateslerini topluyorduk. Dedeme sordum neden diye anlarsın yavrum dedi. 1 hafta sonra elektrik direkleri yolun yanına yatık şekilde koyuldu. Aynı tarlayı toplayan köylüler o direklerin yollarını kazdı o zaman anladım. Ellerim acıdı ama yüreğim rahatladı.
- Yusufeli – Kaçkarlar konuşturmaya çalıştığım genç bir kadın “taze gelinler konuşmaz” diyerek beni azarlardı.
- Ben yüzmeyi köyde sulama kanalında öğrendim.
- Küçükken köyde tavuklarımız vardı. Ama tavukları bize yedirmiyorlardı. Misafirlerimiz geldiğinde babam onlara seçtirip tavuğu kestirip yemek yaparlardı.
- 1970'ler. Master tezi çalışması. Bir köyde bir grup ben yaşlarında köy gençleri ile elimdeki resmi yazı hakkında konuşmak istiyorum. “Bacım biz Kayseriliyiz onu okuyamayız” dediler.
- Kamyonlar pancar dolu çapa yapan ve şehirli kız diye tanımlanıyorum.
- Sabah uyandırdığınızda kuru ot kokusu. Arabanın arkasından koşan köpekler.
- 1998 Kaçkar Dağları Tepelerde kar. Aşağıda yeşil bir alan. Köylü kadınlar fırında patates getirdiler. Tadı çok güzeldi.
- Yerel kıyafetli bir kız geldi. Ben kızı takip ediyorum. Taze gelin olduğu için benimle konuşmadı.

- Kayseriye bir analiz için gitti ve elimdeki izin kağıdını gösterdim. Ama okuma bilmedikleri için bana yardım edemediler.
- Annem hasta olduğu için köye gönderiliyorum. Domates çapası yaparken ellerimin acıdığını hatırlıyorum ve dedeme neden domates tarlası olmadığını sordum.
- Tereyağını hiç unutmamışım. Anneme bizim niye köyümüz yok, yine seni bıraktılar ve gittiler dediğini hatırladım.

MASA 6:

- Cevap Sancar; Yer seçimi esnasında taş ustasına sorduk. Neden problemsiz bu yapılar diye. Bize ev yaptırmak isteyen gelir, vadiden tepeye etkilenecek taşları ve yapıları yaparız. Dereden taş alırım etrafa koyar sonra altlarına bakarız solucan varsa yumuşak zemin akrepse rutubet yerleşmez ve sabırla taşın oturmasını bekleriz.
- Özen Abanoz; Babaannemden biliyorum çok bilgilerdi. Havaya bakar yağmur yağardı. Doğa gözlemcisiler. Malatya'da kadınlar ve yaratıcılık. Toprak evler bal sarısı duvar ve üzerinde resimler var camısı malzeme. Malzemesi kaysı ağacı reçinesinden resimleri yapmışlar.
- Bahar Yenigül; Dr. Çalışmamam, Ankara köylüleri, parayı iyi okuyabilenler. Üretkenliğin bittiği, paraya dönüştürmek.
- Tolga Çilingir; Doğal yiyecekler, domatesi ısırarak yemek ve kolumdan suyunun akması.
- Hazal Hn; Yardımseverlik. Tepede yağmurdan ıslanırken bizi evine alan köylüler.
- Özge Hn Çakır; Keskinliyim her bayramda gidiyoruz toplu eğitim yapardık. 5. Sınıftayız. Sırayla öğretmen bize sırayla gelecekti. 5. Sınıfa soru sordu ama 1. Sınıftaki cevap vermişti.
- Sinan B. ; Recep abi dükkandan ekmek almaya bize geldi. Fındık almıştı. Dedem görünce bu ne diye sordu. Biz fındık topluyoruz ya dedi? Recep Abi ben onu unuttum.

MASA 7:

- Mevsimlik işçilerin zor hayat şartlarından şikayetsiz bu kırsal alanlarda yaşamaları.
- Bilecik ili Pazaryeri ilçesi Küçükemal Köyünde Ramazan ayı boyunca hiç kimse evlerinde iftar yapmaz, her akşam bir aile bütün köye meydanda iftar yemeği verirdi.
- Yoksulluk ve paylaşma kültürünü anımsıyor.
- 6 ay köyde geçmiş dantel örmek vs öğrenmiş. Eşekle seyahat edilmiş.
- Ordu Fındık Patozu. Bundan yaklaşık 20 yıl önce 5 ton fındığın ayıklanması (patozu) 3 ay sürerken bugün makine ile 3 saatte bitmesi.
- Köyde yediğim kuru ekmek ve karpuzun tadı...
- Çocukluğumda en büyük eğlencemiz annemin TV'nu olmayan evinde kalmak ve oradayken de annaannemin kasaba kahvehanesine açılan penceresinden televizyon sesini dinlemektir.

- Baharın gelişi ile birlikte babamın duaları eşliğinde yeşil kuşburnu dalı üzerinden atlardık. Ve bize dağdan getirilmiş suyu içerir ve kardelenleri yedirirlerdi. Bahar bize gelmiş oluyordu.
- Eskiden Ermenilerin yaşadığı bir köyde büyüdüm. Ulaşılması zor bir dağ yamacındaki Kilise (Meryem Ana) ye hala gidilmesini hiç yadırgamadım. Bu nedenle çeşitliliği sevmemi sağladı. Her yer “ziyaret” köyde olur.
- Ahşap evlere hayran hayran bakarken teyzenin yaza bunda da görürsün demesi.

MASA 8:

- Dut ağacına çocukken çıkan kardeşin bozuk çitten düşmesi hatırlanan.
- Kürt kökenli köylerde şehirli olarak gidenlerde uyum sorunları var.
- Bir köyün diğer köylerden küçük olmasından dolayı bakkal olmaması.
- Doğu’da Muş’un Karaağıl köyünde 2. Sınıf öğrencisi olarak yaşadım. Sınıflar ortadan perde ile bölünmüş ve 1-2-3. Sınıf bir yerde 4-5 öbür tarafta. Odun Sobası ile ısınırlar. Tezek yakılır.
- Eskişehir Sivrihisar köyünde bağ alanları bulunmakta ve bu yörede yaşayan insanlar bağcılık yapmaktalar. Köye gidildiğinde bağlarda yetişen üzümlerin toplanması ve tadımı, doğal ortamında daha hoş bir an yaşanmasına vesile olmuş.
- Antakya’nın bir köyünde geçirilen bir tatilde kümeden yumurta yemenin ve taze süt içmenin tadı hala damağımızda.
- Sabahları yengemin bizlere ısıttığı süt ve onu keyifle içmeyi her zaman hatırlıyorum.
- Köyde aileye ait olan eski büyük evde zamanla olan yıpranmanın sonucu döşeme çivilerini çocukken düşürmeleri hatırlanıyor.

EK.2. YAŞAYAN ÇAMLIDERE FOTOĞRAF SERGİSİ

Yaklaşık iki yıldır Çamlıdere Belediyesi ve Çamlıdere Kaymakamlığıyla koordineli bir şekilde Çamlıdere’nin merkez ve köylerinde çekimler yapan Ankara Fotoğraf Sanat Kurumu eğitmeni Mehmet Uçar ve ekibinin yapmış oldukları çalışmalarından oluşan “Yaşayan Çamlıdere Fotoğraf Sergisi” çalıştay boyunca fuayede sergilenmiştir. Ayrıca kırsal alanların ruhunu hatırlatması amacıyla fotoğrafların çekim hikayesini anlatan “Yaşayan Çamlıdere Belgeseli” Genel Oturumunun ardından gösterilmiştir.

EK.3. ÇALIŞTAYDAN FOTOĞRAFLAR

**“KORUMA ODAKLI KIRSAL ALAN PLANLAMASI - BİR MODEL ÖNERİSİ”
PROJESİ SONUÇLARI DEĞERLENDİRME ÇALIŞTAYI**

28 - 29 NİSAN 2016
Meyra Palace Hotel - Çankaya / ANKARA

PROGRAM

28 Nisan 2016

09.00-09.30	Kayıt
09.30-09.40	Açılış, Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunması
09.40-10.00	<u>Açılış Konuşmaları</u> Sayın Yavuz Erdal KAYAPINAR T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Mekânsal Planlama Genel Müdürü Sayın Mehmet CEYLAN T.C. Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı
10.00-10.30	Kahve Arası ve Etkinlikler (Dinleti ve Çamlıdere Fotoğrafları Sergisi)
10.30-12.30	<u>Genel Oturum</u> TÜBİTAK Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması: Bir Model Önerisi” Projesi Hakkında Sunum Çalıştayın Yöntemi Hakkında Sunum Soru-Cevap
12.30-13.30	Öğle Yemeği
13.30-14.15	Tanışma ve Buz Kırma Etkinliği
14.15-15.30	Sorun Ağacı Çalışması
15.30-16.00	Kahve Arası
16.00-17.30	Sorun Ağacı Delfi Döngüsü

29 Nisan 2016

09.30-10.15	Sorun Alanlarının Önceliklendirilmesi ve Oylanması
10.15-10.30	Kahve Arası
10.30-12.30	Eylem Planı Çalışması
12.30-13.00	Dinamik Etkileşimli Serbest Kürsü ve Kapanış
13.00-14.00	Öğle Yemeği

KATILIMCI LİSTESİ

1. MASA	Kırsal Alan Veri tabanı Hazırlanması
Yrd. Doç. Dr. Aygün ERDOĞAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Özge DEMİRTAŞ	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Doç. Dr. Özge Yalçın ERÇOŞKUN	Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Berk ANBAROĞLU	Hacettepe Üniversitesi
Asuman BÜLBÜL	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
Recep VADİ	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Harun SÜN BÜL	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Birgül SÜER	İller Bankası
Merve TOKER	Orman ve Su İşleri Bakanlığı/ Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
Hüseyin ÜLKÜ	TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
Ceren Büşra UZUN	TUBİTAK BİLGEM
Hasan AZTOPAL	Türkiye İstatistik Kurumu
Ezgi SARMUSAK	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

2. MASA Kırsal Alan Arazi kullanımı

Biken ÇİFTÇİ	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Prof.Dr. Kemal Sulhi GÜNDOĞDU	Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet ALKAN	Yıldız Teknik Üniversitesi
Fırat KAYMAK	Ankara Büyükşehir Belediyesi
Emine ÇÖTELİ	Ankara İl Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlüğü
Merve FİDAN	Antalya Büyükşehir Belediyesi
Şahin İL	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
Gül SİVARİ	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Murat Özer	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

3. MASA Kırsal Alan Kaynak Duyarlılık Haritalarının Hazırlanması

Prof. Dr. Öner DEMİREL	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Ebru ÖLMEZ	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Prof. Dr. Şükran ŞAHİN	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Osman UZUN	Düzce Üniversitesi
Dr. Coşkun ŞEREFİOĞLU	Ankara Kalkınma Ajansı
Mustafa BEKTAŞ	Kırsal Çevre ve Ormanlık Derneği
Mehmet Nazım ÖZER	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Fatma BAŞATA TEMUR	Gap İdaresi Başkanlığı
Semra GÜRDAY	Orman ve Su İşleri Bakanlığı/ Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
Burak SEVİM	TMMOB Peyzaj Mimarları Odası
Tuğba Kiper	TEMA
Ali Şentürk	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Nurşen Bahçe	Orman ve Su İşleri Bakanlığı / Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

4. MASA

Kırsal Alan Tipolojileri

Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Saliha METE	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Yrd. Doç. Dr. Pervin ŞENOL	Süleyman Demirel Üniversitesi
Ekrem YÜCE	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi
Faruk SOYDEMİR	ÇEKÜL/Tarihi Kentler Birliği
Seda İNİCİ AKARSU	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğü
Gamze ÖZER	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Mehmet Aydınbelge	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / IPARD
Narin KILIÇ	Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü
Arzu BAŞKAN	Trabzon Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Ali AY	Türkiye İstatistik Kurumu
Ebru Çubukçu	Dokuz Eylül Üniversitesi

5. MASA

Kırsal Gelişme Çerçeve Politikalarının Saptanması

Ad Soyad	Kurum
Prof.Dr. Saliha AYDEMİR	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Ceren NARLI	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Sevgen SEZER	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Prof. Dr. Sonay ÇEVİK	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Zehra EMİNAĞAOĞLU	Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr. Derya Özen	Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
Yener AKAY	Gap İdaresi Başkanlığı
Ali ATEŞ	Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
Figen ERCAN	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Oktay Özdemir	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü

6. MASA	Kırsal Yerleşme Planlaması
Doç. Dr. Cenap SANCAR	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Çağlar MEŞHUR	Selçuk Üniversitesi
Özen ABANOZ	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Özge ÇAKIR	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Yrd. Doç. Dr. Tolga ÇİLİNGİR	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Aliye Ahu AKGÜN	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. Sevinç Bahar YENİGÜL	Gazi Üniversitesi
Hazal ATAK AKBULUT	Ankara İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü
Sinan Bozkurt	Türkiye Belediyeler Birliği
Remzi SÖNMEZ	Dampo Danışmanlık Araştırma Mimarlık Planlama A.Ş.

7. MASA	Kırsal Yerleşme Eylem Planlarının Oluşturulması
Doç. Dr. Dilek Şen BEYAZLI	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Arş. Gör. Seda Özlü	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Simge POYRAZ	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Tutku GÖKALP	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Doç. Dr. Gül GÜNEŞ	Atılım Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sevgi GÖRMÜŞ	Bartın Üniversitesi
Fatma YANIK	Bilecik İl Özel İdaresi
Ayçin KIZILBEY	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Genel Müdürlüğü
Mehmet Hüseyin AKÇAY	DOKAP İdaresi Başkanlığı
Murat VEFKİOĞLU	Özel Sektör

8. MASA

Kırsal Alanda Yapılaşma Koşullarının Belirlenmesi

Yrd. Doç. Dr. Hamiyet ÖZEN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Ayşe Gökçe YÜCEL	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Prof. Dr. Kemal ÇORAPCIOĞLU	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet TUNCER	Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özgür GÖÇER	Özyeğin Üniversitesi
Dr. Ebru KARAHAN	Özyeğin Üniversitesi
Öğr. Gör. İnci OLGUN	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Ayhan EŞGİN	Ardahan İl Özel İdaresi
Derya FALCIOĞLU	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Gökçen AKBULUT	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü
Atilla Çengel	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Yapı İşleri Genel Müdürlüğü
Hale ATASOY KUŞ	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı /Yapı İşleri Genel Müdürlüğü
Mustafa Onur DÜKANCI	Ankara Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı
Fakir ŞAHİN	Ankara Büyükşehir Belediyesi